

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Cena egzemplarza 1 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisariat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12, Telef. 696-87.

TREŚĆ:	I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P. Nr. Nr. 65 — 69.	str.	410
	Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych	„	410
	Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 lipca 1932 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma)	„	423
	II. Przedruki z Monitora Polskiego Nr. Nr. 174 — 185	„	424
	V. Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych	„	424
	Poz. 156 — Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 sierpnia 1932 r. w sprawie zmiany nazwy wsi Zagożdżon	„	424
	VI. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. Nr. 101 — 108.	„	425
	157 — Okólnik Nr. 101 z dnia 28 lipca 1932 r. w sprawie likwidacji incydentów granicznych na granicy polsko-czechosłowackiej	„	425
	158 — Okólnik Nr. 102 z dnia 3 sierpnia 1932 r. o postępowaniu w sprawach ułaskawienia funkcjonariuszów państwowych skazanych dyscyplinarnie.	„	426
	159 — Okólnik Nr. 103 z dnia 3 sierpnia 1932 r. o sposobie zapisywania zgłoszeń meldunkowych w kartach meld. wzoru Nr. 5	„	430
	160 — Okólnik Nr. 104 z dnia 3 sierpnia 1932 r. o stosowaniu przepisów pktu 3-go § 255 rozp. wyk. do ustawy o powsz. obow. wojsk. do osób, które zgłaszały się ochotniczo do szkół wojskowych	„	430
	161 — Okólnik Nr. 105 z dnia 4 sierpnia 1932 r. o oznakach służbowych dla wójtów i sołtysów.	„	430
	162 — Okólnik Nr. 106 z dnia 5 sierpnia 1932 r. o nowym kodeksie karnym, Prawie o wykroczeniach i przepisach wprowadzających	„	431
	163 — Okólnik Nr. 107 z dnia 9 sierpnia 1932 r. o rozporządzeniu Min. Spr. Wewn. o dokumentach upoważniających do przekraczania granicy	„	432
	164 — Okólnik Nr. 108 z dnia 13 sierpnia 1932 r. o kwalifikacjach pracowników komunalnych	„	433
	VII. Pisma okólne Min. Spraw Wewnętrznych	„	434
	Poz. 165 — Pismo Nr. A. P. 4/51 z dnia 25 lipca 1932 r. o poszukiwaniu osób w Z. S. R. R.	„	434
	166 — Pismo Nr. G. L. 2. a/3/6 z dnia 3 sierpnia 1932 r. o szczegółowym podziale czynności w Departamencie IV Techniczno-Budowlanym i w Wydziale Administracyjno-Budowlanym (SB) Departamentu II Samorządu	„	434

Poz. 167 — Pismo Nr. S. S. 111/28/2 z dnia 6 sierpnia 1932 r. o opłacie czynszów za wydzierżawione związkom komunalnym budynki państwowe.	Str. 439
168 — Pismo Nr. S. F. 92/29/1 z dnia 9 sierpnia 1932 r. o wyłączeniu niektórych gmin od udziału we wpływach z dodatków do podatków państw. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji.	439
169 — Pismo Nr. Wojsk. A. 1/2/4 z dnia 11 sierpnia 1932 r. o wypełnieniu rubryk Nr. 10 i 11 w rejestrach 18-letnich i spisach poborowych (zawód cywilny i wykształcenie).	440

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 22 lipca Nr. 65 Rok 1932

Poz. 607. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1932 r. o uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1931 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

Poz. 608. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1932 r. o uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1931 r. w sprawie zakazu przywozu nawozów azotowych.

Poz. 609. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. o obrocie solą.

Poz. 610. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. w sprawie cen soli.

Poz. 611. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 lipca 1932 r. o przedłużeniu terminu ważności rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1932 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie bekonów i szynek.

Poz. 612. Rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 26 lipca 1932 r. o wprowadzeniu w obieg druku w sprawach żywnościowych ze znaczkiem opłaty pocztowej 5 gr.

Poz. 613. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 21 lipca 1932 r. o sprostowaniu błędów w tekście ustawy o opłatach stempłowych, załączonym do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 25 kwietnia 1932 r.

z 2 sierpnia Nr. 66 Rok 1932

Poz. 614. Traktat przyjaźni, koncyliacyjny arbitrażowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką podpisany w Warszawie, dn. 4 stycznia 1932 r.

Poz. 615. Oświadczenie Rządowe z dnia 8 lipca 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatu przyjaźni, koncylija-

cyjnego i arbitrażowego między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką, podpisanego w Warszawie, dn. 4 stycznia 1932 r.

Poz. 616. Porozumienie między Polską a Czechosłowacją o cleniu chodników dywanowych, podpisane w Warszawie, dnia 12 stycznia 1931 r.

Poz. 617. Porozumienie między Polską a Czechosłowacją o cleniu piwa w beczkach, podpisane w Warszawie, dnia 12 stycznia 1931 r.

Poz. 618. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. o hipotekach powiatowych w województwach wschodnich.

Poz. 619. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 lipca 1932 r. Instrukcja dla powiatowych wydziałów hipotecznych w województwach wschodnich.

Poz. 620. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 lipca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany brzmienia artykułu 15 rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej.

Poz. 621. Oświadczenie rządowe z dnia 15 lipca 1932 r. w sprawie ratyfikacji przez Brazylię konwencji międzynarodowej dotyczącej opium, podpisanej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r.

z 5 sierpnia Nr. 67 Rok 1932

Poz. 622. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji oraz art 1 lit. b) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Izby rolnicze.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach

rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 385) wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 art. 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„Statut nadaje izbie rolniczej przy jej utworzeniu Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych postanawia również o każdej zmianie statutu na podstawie uchwały rady Izby”;

2) w art. 6 ust. 2 wyrazy: „za zgodą Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazami: „za zgodą wojewody”;

3) w art. 22 ust. 1 wyrazy: „Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazem: „wojewodę”;

4) w art. 28 w ust. 4 wyrazy: „Minister Rolnictwa na wniosek wojewody, zgłoszony” zastępuje się wyrazem: „wojewoda” oraz w ust. 5 wyrazy: „Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazem: „wojewody”;

5) w art. 33 w ust. 3 wyrazy: „Minister Rolnictwa na wniosek wojewody, zgłoszony” zastępuje się wyrazem: „wojewoda” i w ust. 4 wyrazy: „Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazem: „wojewody”;

6) w art. 35 w ust. 1 wyrazy: „w terminie wyznaczonym przez Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazami: „w terminie wyznaczonym przez wojewodę”;

7) w art. 56 wyrazy: „Rada Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych”;

8) po art. 56 dodaje się nowy art. 56a treści następującej:

„Art. 56a. Uprawnienia zawarte w art. 13 ust. 4, art. 36 ust. 4 w odniesieniu do uchwał wymienionych w pkt. c) tegoż artykułu, w art. 47 ust. 1 i w art. 49 ust. 2 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przenieść na wojewodów”.

Ochrona kultury rolnej.

Art. 2. W ustawie z dnia 22 marca 1888 r. o ochronie ptaków (Dz. Ustaw Rzeszy str. 111), zmienionej ustawą z dnia 30 maja 1908 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 317) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 2 ustęp ostatni otrzymuje brzmienie:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zabronić jeszcze innych określonych sposobów łowienia, jak również łowienia przy pomocy urządzeń umożliwiających masowe tępienie ptaków”;

2) w § 3 ustępowi ostatniemu nadaje się brzmienie:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zabronić łowienia i zabijania określonych rodzajów ptaków, tudzież wystawiania ich na sprzedaż i sprzedaży także poza czasem oznaczonym w ust. 1, a mianowicie na stałe i na całym obszarze Państwa, albo w pewnych okresach czasu lub na pewnych obszarach Państwa”;

3) w § 5 dwa ostatnie ustępy otrzymują brzmienie:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych oznacza bliżej warunki, pod którymi dopuszcza się wyjątki przewidziane w ust. 2 i 3.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może dla określonych obszarów Państwa zezwolić na ogólny wyjątek od przepisu § 2 pkt. a)“.

Art. 3. Do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 końcowe wyrazy „Ministra Rolnictwa” zastępuje się wyrazami: „wydawanych stosownie do art. 3 rozporządzenia niniejszego”;

2) w art. 3 dodaje się po ustępie końcowym ustęp nowy, następującej treści:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia upoważniać wojewodów do określania po wysłuchaniu opinii właściwej izby rolniczej, a w razie braku izby rolniczej organizacji społeczno-rolniczej—w drodze rozporządzeń, z uwzględnieniem postanowień zawartych w rozporządzeniu niniejszym, sposobu zwalczania, oznaczonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych chorób roślin oraz tępienia oznaczonych przez niego chwastów i szkodników roślin środkami wymienionymi w pkt. 4 — 13, w granicach w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych określonych”.

Leśnictwo i łowiectwo.

Art. 4. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 641) i z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 179), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 25 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„Nadto do zakresu działania starosty należą:

- a) sprawy zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych w lasach o obszarze mniejszym, niż 50 ha (art. 2 i 3),
- b) sprawy zalesiania gruntów leśnych (art. 4—6),
- c) uznawanie sztucznie zalesionych gruntów za odpowiadające warunkom, przewidzianym dla zwolnienia tych gruntów od podatku (art. 7),
- d) zatwierdzanie (art. 10) planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych dla obciążonych służebnościami lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, oraz tych lasów nieobciążonych służebnościami, których wielkość określa Minister Rolnic-

twa i Reform Rolnych w wykonaniu art. 9 rozporządzenia niniejszego,

- e) sprawy użytkowania lasów (art. 11) niezależnie od ich obszaru do czasu zatwierdzenia planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych tych lasów,
- f) wydawanie zarządzeń o wstrzymaniu użytkowania lasów w przypadkach, wymienionych w art. 18 niniejszego rozporządzenia,
- g) zezwalanie na pasanie inwentarza w przypadkach, przewidzianych w art. 17 niniejszego rozporządzenia,
- h) wydawanie zarządzeń o stosowaniu w lasach środków ochronnych przeciwko szkodliwym owadom leśnym, jak również stosowanie tych środków (art. 18),
- i) na obszarze działania ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.):

1) w stosunku do obciążonych służebnościami lasów bez względu na ich powierzchnię sprawy, dotyczące wprowadzania w wykonanie zatwierdzonych planów urządzenia gospodarstwa leśnego (art. 174 — 177) oraz wydawania decyzji o wstrzymaniu cięć (art. 179),

2) w stosunku do obciążonych służebnościami lasów, których obszar nie przekracza 50 ha, sprawdzanie planów gospodarstwa leśnego (art. 162, 163), przedstawianie ich sądowi (art. 172) oraz zezwalanie na nieprzewidziane w planie usunięcie z lasu drzew uszkodzonych oraz na zmianę porządku użytkowania (art. 180),

- j) na obszarze działania ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 240) wydawanie orzeczeń, zarządzeń lub zezwoleń, opartych na przepisach ust. 3 § 9, §§ 10—18, 21, 24, 25, ust. 1 § 26, ust. 2 § 52 i § 68 oraz wykonywanie czynności, wynikających z postanowień ust. 3 § 52 i §§ 74—76 tej ustawy“;

2) art. 26 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 26. Do zakresu działania wojewody należą:

- a) sprawy zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych w lasach o obszarze większym niż 50 ha (art. 2 i 3);
- b) zatwierdzanie planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych (art. 10) w lasach obciążonych służebnościami, których obszar przekracza 50 ha oraz w tych lasach nieobciążonych służebnościami, których obszar przekracza wielkość, określoną przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w wykonaniu postanowień art. 9 niniejszego rozporządzenia;
- c) uznawanie lasów za ochronne, odejmowanie im tego charakteru oraz wyda-

wanie zarządzeń co do stosowania szczególnych przepisów o zagospodarowaniu lasów ochronnych (art. 19—21);

- d) na obszarze działania ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.), wydawanie w stosunku do obciążonych służebnościami lasów, których powierzchnia przekracza 50 ha, decyzji w sprawach wymienionych w art. 25 pkt. i) ust. 2 niniejszego rozporządzenia;
- e) na obszarze działania ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250) wydawanie orzeczeń, zarządzeń lub zezwoleń, opartych na przepisach ust. 1 § 9 i ust. 2 § 26 tej ustawy“;

3) art. 33 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 33. Doręczenia i wezwania osób interesowanych w sprawach lasów obciążonych służebnościami mogą być skutecznie przez zawiadomienie na piśmie zarządu gminy, właściwej dla miejsca ich zamieszkania, który treść otrzymanego doręczenia lub wezwania podaje do wiadomości tych osób w sposób przyjęty w danej miejscowości“;

4) art. 35 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 35. Decyzje o uznaniu lasu za ochronny z powodu wymienionego w pkt. d art. 19 niniejszego rozporządzenia są ostateczne“;

5) skreśla się artykuły 28, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37 i 50);

6) w art. 57 wprowadza się następujące zmiany:

a) w pkt. a) w art. 143 ustawy o organizacji ziemskiej włościan wyraz: „wojewodę“ zastępuje się wyrazem: „starostę“ oraz w art. 172 i 180 ust. 1 tejże ustawy wyraz: „wojewoda“ zastępuje się wyrazami: „starosta w odniesieniu do lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, wojewoda zaś w odniesieniu do lasów ponad 50 ha“ oraz w art. 180 ust. 2 tejże ustawy wyraz: „wojewoda“ zastępuje się wyrazami: „władza wymieniona w ustępie poprzednim“;

b) pkt. c) otrzymuje następujące brzmienie:

„W ustawie o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.).

1) przez Komitety ochrony lasów, wymienione w art. 145 i 186, przez Zarząd Gubernjalny do spraw włościańskich, wymieniony w art. 179, — należy rozumieć wojewodę,

2) przez Komisarza, wymienionego w art. art. 174, 175, 176 i 179, należy rozumieć starostę,

3) przez Zarząd Gubernjalny do spraw włościańskich, wymieniony w art. 154, oraz Komisarza, wymienionego w art. art. 160, 162 i 163, należy rozumieć w odniesieniu do lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, — starostę, w odniesieniu zaś do lasów ponad 50 ha — wojewodę“.

Art. 5. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie

łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 4 art. 32 otrzymuje następujące brzmienie:

„Wojewoda może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego”;

2) w ust. 2 art. 41 wyraz: „trzecim” zastępuje się wyrazem: „czwartym”;

3) art. 51 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 51. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia na oznaczony w niem okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49,

b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49,

c) wprowadzać czas ochronny dla dzików, niedźwiedzi, rysi, żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), nofek i orłów,

d) wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych za łowne stosownie do ustępu ostatniego art. 1.,

e) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra.

Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwalać na używanie środków zakazanych w art. 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50.

Uprawnienia zawarte w artykule niniejszym Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać w drodze rozporządzenia wojewodom.

Wojewoda może zezwalać w każdym czasie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi dla celów hodowlanych i naukowych zwierząt wymienionych, w art. 48, z wyjątkiem żubra i bobra oraz zwierząt wymienionych w art. 49. Przepis ten nie ma zastosowania do obszarów własnych Państwa, na których zezwolenie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych”;

4) w art. 72 ust. 1 wyraz: „wojewoda” zastępuje się wyrazem: „starosta”.

Hodowla zwierząt.

Art. 6. Do ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 868) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 4 skreśla się wyrazy: „Liczbę komisji, teren ich działania”, a po tym ustępie dodaje się nowy ustęp treści następującej:

„Wojewoda określa teren działania poszczególnych komisji”;

2) w art. 10 dodaje się ustęp drugi o brzmieniu następującem:

„Powyższe uprawnienie może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych przekazać wojewodom, którzy rozporządzenia swe ogłaszać będą w Dzienniku Wojewódzkim”;

3) w art. 11 w zdaniu pierwszym po wyrazie: „terytorjalnego” przecinek zastępuje się

kropką i skreśla się następujące wyrazy: „pozwziętego po zasięgnięciu opinii rad gminnych wszystkich gmin, na których obszarze zamierzane jest wprowadzenie w życie postanowień ustawy”; na końcu tegoż artykułu dodaje się ustęp drugi o następującem brzmieniu:

„Uprawnienie zawarte w niniejszym artykule może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych przekazać wojewodom, którzy rozporządzenia swe ogłaszać będą w Dzienniku Wojewódzkim”.

Art. 7. Ustęp końcowy art. 4 ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od oglerów nieposiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 247) w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 339) otrzymuje brzmienie następujące:

„Poświadczenia te wydawać będzie powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa dla miejsca odbywania prób koni, na podstawie zaświadczeń, wydawanych przez instytucje urządzające te próby”.

Weterynarja.

Art. 8. Do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 49 ust. 2 wyraz: „Wojewoda” zastępuje się wyrazem: „Starosta”;

2) w art. 52 ust. 2 wyraz: „Wojewoda” zastępuje się wyrazem: „Starosta”;

3) w art. 52 ust. 3 wyrazy: „Minister Rolnictwa” zastępuje się wyrazem: „Wojewoda”;

4) w art. 60 ust. 2 wyrazy: Minister Rolnictwa” zastępuje się wyrazem: „Wojewoda”, po słowie: „chorych” skreśla się spójnik „i” natomiast dodaje się wyrazy: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych zaś zabicie kłaczy”, po wyrazach: „podejrzanych o chorobę” przecinek zastępuje się średnikiem, a dalsze wyrazy: „albo też wzamian zabicia może” zastępuje się wyrazami: „wzamian zabicia można”.

Art. 9. Art. 3 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych osób, trudniących się samodzielnie kuciem koni (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 334), otrzymuje brzmienie następujące:

„2) Cywilne szkoły i kursy kucia koni, upoważnione do tego przez wojewódzką władzę administracji ogólnej”.

Scalanie gruntów.

Art. 10. Ustawa z dnia 31 lipca 1932 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 92, poz. 833) ulega następującym zmianom:

1) w cz. 1 art. 9 dodaje się w końcu nowe zdanie o następującem brzmieniu:

„Do zatwierdzania ugód, o których mowa wyżej, właściwym jest powiatowy urząd ziemski”;

2) w cz. 2 art. 16 wyrazy: „zgłosić wniosek o” zastępuje się wyrazem: „spowodować”,

a po wyrazach: „reformy rolnej” skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy: „względnie zgłosić do okręgowego urzędu ziemskiego odpowiedni wniosek”;

3) art. 17 otrzymuje brzmienie następujące:
„Art. 17. Zaprojektowany obszar scalenia (art. 16) powiatowy urząd ziemski ustala w orzeczeniu. Obszar ten może być w drodze orzeczeń powiatowego urzędu ziemskiego zwiększony lub zmniejszony”;

4) w cz. 1 art. 18 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego” oraz wyrazy: „Ministra Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”, — w cz. 2 tegoż artykułu w zdaniu końcowym po wyrazie: „zgody” dodaje się wyraz: „powiatowych”, — w cz. 2 i 3 art. 18 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „urzędu ziemskiego”, a w cz. 3 wyraz: „właściwego” zastępuje się wyrazem: „powiatowego”;

5) w cz. 1 art. 19 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego lub orzeczenia Ministra Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego”;

6) w cz. 1 art. 21 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski wyznacza ich z urzędu na wniosek komisarza ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „komisarz ziemski wyznacza ich z urzędu”, — w cz. 2 tegoż artykułu wyrazy: „okręgowy urząd ziemski może usunąć na wniosek komisarza ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „komisarz ziemski może usunąć”, w końcowym zdaniu tejże cz. 2 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

7) w cz. 2 art. 22 w pkt g) wyrazy: „podlegają na wniosek komisarza ziemskiego zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „podlegają zatwierdzeniu przez powiatowy urząd ziemski”;

8) w cz. 2 art. 29 skreśla się wyrazy: „na wniosek komisarza ziemskiego”;

9) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Po dokonaniu czynności, przewidzianych w art. 33 i 34, komisarz ziemski biorąc między innymi pod uwagę opinię zebrania ogólnego (art. 33, 34) oraz liczbę uczestników, wypowiadających się za przyjęciem projektu scalenia, zatwierdza projekt, wprowadza w nim zmiany, albo go odrzuca. Od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego służy stronom w ciągu dni 14 od dnia doręczenia (art. 51) orzeczenia odwołanie do okręgowej komisji ziemskiej za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego. Powiatowy urząd ziemski przesyła odwołanie wraz z protokołem zebrania ogólnego i aktami sprawy do okręgowego urzędu ziemskiego, ten zaś sprawę wnosi na posiedzenie jawne okręgowej komisji ziemskiej, która orzeka ostatecznie”;

10) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1) Po uprawomocnieniu się orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego, zatwier-

dżającego projekt scalenia, względnie po wydaniu w tej sprawie orzeczenia przez okręgową komisję ziemską:

A) okręgowy urząd ziemski:

a) zarządza utrwalenie granic na podstawie zatwierdzonego projektu scalenia;

b) przeprowadza zatwierdzenie dowodów pomiarowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;

B) powiatowy urząd ziemski:

a) wprowadza uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych im gruntów;

b) ustala odpowiednie dodatkowe wpisy oraz przeprowadza ich wniesienie do tabel likwidacyjnych lub aktów nadawczych przez dołączenie do odpisów tych dokumentów, które strony przedstawia, odpisu orzeczenia, zatwierdzającego projekt scalenia, wraz z odpisem rejestru pomiarowego, oraz przez przesłanie takichże odpisów do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w celu dołączenia ich do oryginałów pomienionych tabel i aktów nadawczych;

a) przesyła właściwemu sądowi wniosek o uskutecznienie czynności, przewidzianych w art. 8, 40 i 45 niniejszej ustawy, oraz o skreślenie ostrzeżenia (adnotacji) o wdrożeniu postępowania scaleniowego (art. 18); do wniosku dołączony będzie odpis orzeczenia, zatwierdzającego projekt scalenia wraz z odrysem zatwierdzonego planu scalenia;

d) rozwiązuje rady uczestników scalenia;

e) ogłasza zamknięcie postępowania scaleniowego.

2) Dokonanie czynności przewidzianej w cz. 1 punkt B) lit. a) oraz ogłoszenie zarządzenia powiatowego urzędu ziemskiego o rozwiązaniu rady uczestników scalenia, powiatowy urząd ziemski może zlecić mierniczemu, wezwanemu przez okręgowy urząd ziemski do utrwalenia granic.

Wszystkie lub niektóre czynności, przewidziane w cz. 1) p. B) lit. c) mogą być na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego dokonane przez funkcjonariusza, którego wyznaczy wojewoda względnie prezes okręgowego urzędu ziemskiego z pośród podległych mu urzędników ziemskich”;

11) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Postępowanie w okręgowej komisji ziemskiej w sprawie zatwierdzenia planu scalenia przy rozważaniu odwołań od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego powinno być zakończone w ciągu trzech miesięcy, o ile w toku rozważania nie zajdzie protokółarnie stwierdzona konieczność przeprowadzenia lub skorygowania na gruncie prac pomiarowych”;

12) w cz. 1 i 2 art. 38 wyrazy: „orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „prawomocnego orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego lub ostatecznego orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej”;

13) cz. 1 art. 39 uzupełnia się przez dodanie w końcu wyrazów: „Orzeczenie to jest ostateczne”;

14) w cz. 2 i 4 art. 41, w art. 42 i w cz. 1 art. 43 wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub też wydania przez okręgową komisję ziemską orzeczenia ostatecznego”, a w cz. 3 art. 41 wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub też przed wydaniem przez okręgową komisję ziemską orzeczenia ostatecznego”;

15) w art. 44 w zdaniu 3 wyrazy: „zatwierdzona przez okręgową komisję ziemską” zastępuje się wyrazami: „przez niego zatwierdzona”;

16) w cz. 1 art. 45 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”;

17) w cz. 1 art. 46 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”, w cz. 4 art. 46 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

18) w cz. 2 art. 47 wyrazy: „orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „prawomocnym orzeczeniem powiatowego urzędu ziemskiego lub ostatecznym orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej”;

19) w cz. 2 art. 50 w pkt. a) wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”, w tejże części w pkt. b) wyrazy: „okręgowa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”, w tejże części w pkt. c) wyrazy: „okręgowa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”, po wyrazie: „miejscu” skreśla się wyrazy: „przez powiatowy urząd ziemski”, wyrazy: „powołanych przez powiatowy urząd ziemski biegłych” zastępuje się wyrazami: „biegłych, powołanych”; w cz. 3 art. 50 wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „powiatowemu urzędowi ziemskiemu”.

Art. 11. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. w sprawie zmian wprowadzonych do wykonanych na gruncie orzeczeń o scalaniu gruntów (Dz. U. R. R. Nr. 28, poz. 260) ulega następującym zmianom:

1) w art. 1 wyrazy: „komisja, która wydała” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski, który wydał, lub okręgowa komisja ziemska, która wydała”;

2) w cz. 3 art. 2 wyrazy: „właściwa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „właściwy powiatowy urząd ziemski lub właściwa okręgowa komisja ziemska”;

w tejże cz. 3 art. 2 dodaje się w końcu nowy ustęp o następującem brzmieniu:

„Orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej są ostateczne. Od orzeczeń powiatowego urzędu ziemskiego służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej w tym samym

terminie i trybie jak od orzeczeń w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia”.

Art. 12. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o dowodach prawa własności do gruntów scalonych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 340) ulega następującym zmianom:

1) w art. 1 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski” oraz wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”;

2) w art. 2 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

3) w art. 3 cz. 1) wyrazy: „okręgowy urząd ziemski zaopatrzy prawomocne orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej lub orzeczenie Głównej Komisji Ziemskiej” — zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski zaopatrzy swe prawomocne orzeczenie lub orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej”, a w zdaniu ostatniem cz. (1) tegoż art. wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

4) w art. 5 wyrazy: „okręgowemu urzędowi ziemskiemu” zastępuje się wyrazami: „powiatowemu urzędowi ziemskiemu”.

Znoszenie służebności.

Art. 13. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie kieleckiem, lubelskiem, łódzkim, warszawskiem i w zachodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74) ulega następującym zmianom:

1) w art. 8 cz. 1 w zdaniu pierwszym skreśla się wyraz: „okręgowy”;

2) części 1 i 2 art. 12 otrzymują następujące brzmienie:

„1. O ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej orzekanie w sprawach przymusowego znoszenia służebności bądź przymusowego podziału gruntów, wspólnie użytkowanych, należy do okręgowych komisji ziemskich, w pozostałych zaś sprawach, normowanych niniejszem rozporządzeniem, — do powiatowych urzędów ziemskich.

2. W sprawach, normowanych niniejszem rozporządzeniem, okręgowa komisja ziemska orzeka na posiedzeniach jawnych.”;

3) w cz. 3 art. 19 wyrazy: „komisje ziemskie” zastępuje się wyrazami: „powiatowe urzędy ziemskie lub okręgowe komisje ziemskie”;

4) w cz. 1), 2) i 3) art. 20 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”, a w części 2 tegoż art. wyraz: „winna” zastępuje się wyrazem: „winien”;

5) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. W razie zgłoszenia przez osobę zainteresowaną sprzeciwów, powiatowy urząd

ziemski wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy.

2. Umowa ma być zatwierdzona w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia pod tym rygorem, że po upływie 2 miesięcy od dnia złożenia umowy w braku odmowy uważa się ją za zatwierdzoną.

3. Powiatowy urząd ziemski, jeżeli napotyka trudności do rozstrzygnięcia sprawy, powinien w ciągu powyższych 2 miesięcy wymienić wszystkie bez wyjątku wady przedstawionej umowy. Po usunięciu tych wad przez strony orzeczenie będzie wydane w ciągu dni 30 pod rygorem wskazanym w cz. 2.

4. Od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w przedmiocie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia umowy służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego. Odwołanie winno być wniesione na piśmie za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego. Okręgowa komisja ziemska rozstrzyga ostatecznie.”;

6) w cz. 2 art. 28 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

7) w cz. 3 art. 30 wyrazy: „przez okręgową komisję ziemską” skreśla się;

8) w art. 39 w zdaniu końcowym wyrazy: „przesłania projektu do okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „dalszego postępowania”;

9) w cz. 7 art. 44 po wyrazach: „w toku” dodaje się wyraz: „przymusowego”;

10) art. 46 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 46. 1. Po uprawomocnieniu się orzeczenia zatwierdzającego projekt lub umowę względnie po wydaniu ostatecznego w tej sprawie orzeczenia okręgowy urząd ziemski dokonuje następujących czynności: jeżeli wynagrodzenie nie zostało wyznaczone w gotowiźnie lub w idealnej części nieruchomości ziemskiej, zarządza sporządzenie niezbędnych dokumentów pomiarowych przy przymusowym postępowaniu; przy umownym postępowaniu w razie nieprzedłożenia przez strony w wyznaczonym terminie dokumentów pomiarowych, jak również w razie przedłożenia wadliwie sporządzonych dokumentów—okręgowy urząd ziemski zarządza sporządzenie ich na koszt strony, która się do tego zobowiązała według umowy, względnie na koszt obu stron; wszelkich czynności, związanych ze sporządzeniem tych dokumentów pomiarowych, wykonaniem umowy lub projektu na gruncie, przeniesieniem i usunięciem drobnych dzierżawców rolnych oraz wprowadzeniem w posiadanie, urzędy ziemskie dokonywują w trybie administracyjnym bez uzyskania w tym celu zgody stron lub zainteresowanych osób trzecich.

Nadto przy przymusowym postępowaniu okręgowy urząd ziemski:

a) zarządza wprowadzenie uprawnionych w posiadanie wydzielonych im gruntów,

b) ustala zgodnie z orzeczeniem i na podstawie wykonanych dokumentów pomiarowych treść dodatkowego wpisu do tabeli,

c) zeznaje w wydziale hipotecznym przez delegata do tego szczególnie umocowanego wnioski, niezbędne do wykonania orzeczenia we właściwych księgach hipotecznych,

d) wnosi wpis dodatkowy do przedstawionych przez strony odpisów tabeli likwidacyjnej lub nadawczej przez dołączenie wpisu, ustalonego przez okręgowy urząd ziemski,

e) przesyła odpis wpisu dodatkowego do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w celu dołączenia go do oryginału tabeli.

2. Przy umownym postępowaniu czynności, wymienione w cz. 1 p. a, b, c, d, e wykonywa powiatowy urząd ziemski z tem, że czynności wymienione w cz. 1 p. c mogą być na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego dokonane przez funkcjonariusza, którego wyznaczy wojewoda względnie prezes okręgowego urzędu ziemskiego z pośród podległych mu urzędników ziemskich”;

11) w art. 50 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska” stwierdza na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski stwierdza”, a końcu tego art. dodaje się dwa nowe ustępy o następującem brzmieniu:

„Od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w tej sprawie służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego. Odwołanie winno być wniesione na piśmie za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego. Okręgowa komisja ziemska rozstrzyga ostatecznie.

Przy przymusowym postępowaniu wygaśnięcie służebności może stwierdzić w pierwszej instancji również i okręgowa komisja ziemska przy powzięciu decyzji, o której mowa w cz. 1 art. 22 lub przy wydaniu orzeczenia, o którym mowa w art. 41”;

12) w części 3 art. 52 skreśla się liczby: „28” i „51”;

13) w końcowym zdaniu art. 54 wyrazy: „Okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „Powiatowy urząd ziemski”, wyrazy: „opisu granic, sporządzonego przez komisarza ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „sporządzonego przez siebie opisu granic”.

Art. 14. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie wołyńskim, poleskiem, nowogródzkim, wileńskim i we

wschodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 75) ulega następującym zmianom:

1) w art. 8 cz. 1 w zdaniu pierwszym skreśla się wyraz: „okręgowy”;

2) części 1 i 2 art. 12 otrzymują następujące brzmienie:

„1. O ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej orzekanie w sprawach przymusowego znaczenia służebności (bądź przymusowego podziału gruntów, wspólnie użytkowanych, należy do okręgowych komisji ziemskich, w pozostałych zaś sprawach, normowanych niniejszym rozporządzeniem, — do powiatowych urzędów ziemskich.

2. W sprawach, normowanych niniejszym rozporządzeniem, okręgowa komisja ziemska orzeka na posiedzeniach jawnych.”;

3) w ustępie drugim cz. 2 art. 19 wyrazy: „komisje ziemskie” zastępuje się wyrazami: „powiatowe urzędy ziemskie lub okręgowe komisje ziemskie”;

4) w cz. 1, 2 i 3 art. 20 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

5) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art 21. 1. W razie zgłoszenia przez osoby zainteresowane sprzeciwów, powiatowy urząd ziemski wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy.

2. Umowa ma być zatwierdzona w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia pod tym rygorem, że po upływie 2 miesięcy od dnia złożenia umowy w braku odmowy uważa się ją za zatwierdzoną.

3. Powiatowy urząd ziemski, jeżeli napotyka trudności do rozstrzygnięcia sprawy, powinien w ciągu powyższych 2 miesięcy wymienić wszystkie bez wyjątku wady przedstawionej umowy. Po usunięciu tych wad przez strony orzeczenie będzie wydane w ciągu dni 30 pod rygorem wskazanym w cz. 2.

4. Od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w sprawie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia umowy służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego. Odwołanie winno być wniesione na piśmie za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego. Okręgowa komisja ziemska rozstrzyga ostatecznie”;

6) w cz. 2 art. 28 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

7) w cz. 3 art. 30 wyrazy: „przez okręgową komisję ziemską” skreśla się;

8) w art. 43 w zdaniu końcowym wyrazy: „przesłania projektu do okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „dalszego postępowania”;

9) w cz. 6 art. 48 po wyrazach: „w toku” dodaje się wyraz: „przymusowego”;

10) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. 1. Po uprawomocnieniu się orzeczenia zatwierdzającego projekt lub umowę względnie po wydaniu ostatecznego w tej sprawie orzeczenia okręgowy urząd ziemski dokonywa następujących czynności: jeżeli wynagrodzenie nie zostało wyznaczone w gotowiźnie lub w idealnej części nieruchomości ziemskiej, zarządza sporządzenie niezbędnych dokumentów pomiarowych przy przymusowym postępowaniu; przy umownym postępowaniu w razie nieprzedłożenia przez strony w wyznaczonym terminie dokumentów pomiarowych, jak również w razie przedłożenia wadliwie sporządzonych dokumentów — okręgowy urząd ziemski zarządza sporządzenie ich na koszt strony, która się do tego zobowiązała według umowy, względnie na koszt obu stron: wszelkich czynności, związanych ze sporządzeniem tych dokumentów pomiarowych, wykonaniem umowy lub projektu na gruncie, przeniesieniem i usunięciem drobnych dzierżawców rolnych oraz wprowadzeniem w posiadanie, urzędy ziemskie dokonywują w trybie administracyjnym bez uzyskania w tym celu zgody stron lub zainteresowanych osób trzecich.

Nadto przy przymusowym postępowaniu okręgowy urząd ziemski:

- a) zarządza wprowadzenie uprawnionych w posiadanie wydzielonych im gruntów;
- b) ustala zgodnie z orzeczeniem i na podstawie wykonanych dokumentów pomiarowych treść dodatkowego wpisu do aktów, stwierdzających istnienie służebności;
- c) zeznaje w wydziale hipotecznym przez delegata, do tego szczególnie umocowanego, wnioski niezbędne do wykonania orzeczenia we właściwych księgach hipotecznych;
- d) wnosi wpis dodatkowy do znajdujących się w archiwach oryginałów i przedstawionych przez strony odpisów aktów, stwierdzających istnienie służebności, przez dołączenie wpisu, ustalonego przez okręgowy urząd ziemski.

2. Przy umownym postępowaniu czynności wymienione w cz. 1 p. a, b, c, d wykonywa powiatowy urząd ziemski z tem, że czynności wymienione w cz. 1 p. c mogą być na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego dokonane przez funkcjonariusza, którego wyznaczy wojewoda względnie prezes okręgowego urzędu ziemskiego z pośród podległych mu urzędników ziemskich”;

11) w art. 55 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska stwierdzi na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski stwierdzi”, a w końcu tego art. dodaje się dwa nowe ustępy o następującem brzmieniu:

„Od orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w tej sprawie służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego. Okręgowa komisja ziemska rozstrzyga ostatecznie.

Przy przymusowym postępowaniu wygaśnięcie służebności może stwierdzić w pierwszej instancji również i okręgowa komisja ziemiska przy powzięciu decyzji, o której mowa w cz. 1 art. 22 lub przy wydaniu orzeczenia, o którym mowa w art. 45°;

12) w części 3 art. 57 skreśla się liczbę: „28”;

13) w końcowym zdaniu artykułu 59 wyrazy: „Okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „Powiatowy urząd ziemski”, wyrazy: „opisu granic sporządzonego przez komisarza ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „sporządzonego przez siebie opisu granic”.

Obrót nieruchomościami ziemskimi.

Art. 15. Art. 9 rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 428) otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 9. Udzielanie zezwoleń oraz inne czynności władzy państwowej, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, należą:

a) o ile chodzi o przeniesienie prawa własności obszarów, nieprzekraczających 300 ha (a w województwach wileńskim, nowogródzkim, poleskim i wołyńskim 500 ha) — do powiatowych urzędów ziemskich,

b) w pozostałych przypadkach — do okręgowych urzędów ziemskich”.

Art. 16. W art. 2 i 3 ustawy z dnia 13 marca 1929 r. o umowach sprzedaży lub przyrzeczenia sprzedaży nieruchomości ziemskich na obszarze sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 246) wyraz: „urzędu” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu”.

Parcelacja.

Art. 17. Ustawa z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) ulega następującym zmianom:

1) w art. 8 wyrazy: „Minister Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „Okręgowy urząd ziemski”; wyrazy: „w jego władaniu” zastępuje się wyrazami: „we władaniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, a położone na terenie okręgu”;

2) w cz. 2 art. 13 wyrazy: „Ministra Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „władze administracji Rolnictwa i Reform Rolnych”;

3) w cz. 1 i 3 art. 15 wyrazy: „Minister Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”;

4) w cz. 2 art. 16 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”, a wyraz: „urzędy” zastępuje się wyrazami: „powiatowe urzędy”, w cz. 3 tegoż art. wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

5) w cz. 1 art. 18 wyrazy: „Okręgowy urząd ziemski „uprawniony jest” zastępuje się wyrazami: „Urzędy ziemskie uprawnione są”, a wyrazy: „przez swe organy” skreśla się; w cz. 2 tegoż art. wyrazy: „zbiera okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „zbierają urzędy ziemskie”, a wyrazy: „na żądanie okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „na żądanie urzędów ziemskich”; w cz. 3 tegoż art. wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „urzędy ziemskie”, a wyraz „zarządza” zastępuje się wyrazem „zarządzają”;

6) w cz. 2 art. 20 skreśla się wyraz: „okręgowy”;

7) w cz. 1 art. 21 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”, w cz. 2 tegoż art. skreśla się wyrazy „złożeniu okręgowej komisji ziemskiej wniosku co do wysokości wynagrodzenia za przymusowo wykupioną nieruchomość ziemską lub jej część oraz po”;

8) w art. 22 skreśla się drugie zdanie, poczynając od wyrazów: „W tym wypadku” do wyrazów: „w art. 19” — włącznie;

9) cz. 1 i 2 art. 23 otrzymują brzmienie następujące:

„1) O przymusowym wykupie nieruchomości ziemskiej lub jej części (art. 22) orzeka okręgowy urząd ziemski po przeprowadzeniu rozprawy, po uprzednim wniesieniu do księgi hipotecznej (gruntowej) odpowiedniego zastrzeżenia (adnotacji) ze skutkami, przewidzianymi w art. 19.

2) Prawomocne orzeczenie okręgowego urzędu ziemskiego, wydane w przedmiocie określonym w cz. 1, względnie orzeczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych stanowi tytuł prawny do przepisania na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego prawa własności na rzecz Skarbu Państwa odnośnych obszarów i do objęcia przez okręgowy urząd ziemski tych obszarów w posiadanie — po wpłaceniu części szacunku w myśl art. 31”;

10) w cz. 2 art. 24 skreśla się wyrazy: „złożeniu okręgowej komisji ziemskiej wniosku co do wysokości wynagrodzenia za wykupione grunty i po”;

11) w cz. 1 i 3 art. 25 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „urzędów ziemskich”;

12) w cz. 3 art. 27 skreśla się wyrazy: „po zasięgnięciu opinii Głównej Komisji Ziemskiej”;

13) w cz. 3 art. 28 skreśla się wyrazy: „wniosków co do”;

14) w cz. 1 art. 29 skreśla się wyrazy: „wykupowanego majątku”, a wyrazy: „składa okręgowej komisji ziemskiej wniosek o ustalenie wynagrodzenia za ten majątek” zastępuje się wyrazami: „ustala według przepisów działu IV niniejszej ustawy w drodze orzeczenia, powziętego po przeprowadzeniu rozprawy, wynagrodzenie za wykupione i objęte w posiadanie nieruchomości ziemskie lub ich części”; cz. 2 tegoż art. skreśla się; w cz. 3 tegoż artykułu wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej, wydane

w myśl cz. 2^a, zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego, wydane w myśl cz. 1^a”;

15) w cz. 2 art. 30 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska ustali na posiedzeniu jawnem na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski ustali w drodze orzeczenia, powziętego po przeprowadzeniu rozprawy”, a wyrazy: „ustali ją okręgowa komisja ziemska” zastępuje się wyrazami: „ustali ją okręgowy urząd ziemski”; w cz. 3 tegoż art. wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej” zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego”;

16) pkt. a) cz. 2 art. 31 otrzymuje następujące brzmienie: „a) 75% tymczasowo obliczonego przez okręgowy urząd ziemski szacunku — przed objęciem przez okręgowy urząd ziemski majątku w posiadanie”;

17) w cz. 2 art. 32 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „urzędów ziemskich”;

18) w cz. 2 art. 37 wyrazy: „Rada Ministrów, na wniosek Ministra Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych”, po wyrazie: „Zagranicznych” skreśla się przecinek;

19) w cz. 1 art. 44 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „urzędy ziemskie”;

20) w cz. 1 art. 51 wyrazy: „Ministra Reform Rolnych, na wniosek właściwego okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”;

21) w cz. 1 art. 54 wyrazy: „urzędów ziemskich” zastępuje się wyrazami: „powiatowych urzędów ziemskich”;

22) w art. 56 wyrazy: „Ministra Reform Rolnych” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”;

23) w cz. 3 art. 58 wyrazy: „prezes okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”;

24) w cz. 2 art. 60 skreśla się wyrazy: „po zasięgnięciu opinii okręgowej komisji ziemskiej”;

25) w cz. 1 art. 61 w zdaniu ostatniem skreśla się wyrazy: „w zakresie wyznaczenia nabywców”; w cz. 2 tegoż art. wyrazy: „prezesa okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski”; w cz. 3 tegoż art. wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „urzędów ziemskich”;

26) cz. 1 art. 63 otrzymuje następujące brzmienie:

„1) W razie rozpoczęcia przez instytucję, do parcelacji upoważnioną, parcelacji bez właściwego zezwolenia oraz w razie prowadzenia jej niezgodnie z treścią zezwolenia, jak również w przypadku niewykonania parcelacji w określonym czasie lub nieprzepisania tytułu własności na nabywców w terminie, wskazanym w zezwoleniu, mimo, że projekt parcelacji został zatwierdzony i wszelkie formalności w urzędach ziemskich załatwione, może okręgowy urząd ziemski, o ile nie zostanie zastosowany przymusowy wy-

kup w myśl p. a) art. 3 po uprzedniem na 14 dni ostrzeżeniu — zarządzić wykonanie parcelacji na koszt i niebezpieczeństwo instytucji upoważnionej.

Wykonanie parcelacji w tym przypadku należy do okręgowego urzędu ziemskiego. Na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może jednak zlecić wykonanie parcelacji Państwowemu Bankowi Rolnemu.

Zarządzenie okręgowego urzędu ziemskiego (ust. 1) w tym przypadku z mocy ustawy ma ten skutek, że właściciel traci prawo rozporządzenia (alienowania) obszarem, podlegającym parcelacji, z chwilą zaś uprawomocnienia się tego zarządzenia względnie wydania przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych zarządzenia ostatecznego okręgowy urząd ziemski względnie Państwowy Bank Rolny nabywa prawo do zastępowania właściciela w rozporządzaniu (alienowaniu) rzeczonym obszarem.

O zarządzeniu okręgowego urzędu ziemskiego (ust. 1) na wniosek tegoż urzędu będzie umieszczone ostrzeżenie (adnotacja) w odpowiedniej księdze hipotecznej (gruntowej) z tym skutkiem, że od czasu wniesienia tego ostrzeżenia (adnotacji) wszelkie zmiany stanu prawnego mogą nastąpić wyłącznie za zgodą lub na wniosek urzędów ziemskich względnie Państwowego Banku Rolnego.

Wniesienie odwołania od powyższego zarządzenia okręgowego urzędu ziemskiego nie wstrzymuje umieszczenia ostrzeżenia (adnotacji) w księdze hipotecznej (gruntowej).

Zarządzenie okręgowego urzędu ziemskiego (ust. 1) zastępuje przewidziane w art. 62 i 65 zezwolenia na parcelację.

Przy stosowaniu przepisów niniejszego artykułu orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego w sprawie zatwierdzenia projektu parcelacji (wraz z ceną działek) i wykazu nabywców są ostateczne”;

27) w cz. 1 art. 65 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”; w cz. 2 tegoż art. wyrazy: „upoważnień od urzędów ziemskich” zastępuje się wyrazami: „upoważnienia od właściwego okręgowego urzędu ziemskiego”; w cz. 3 tegoż art. wyrazy: „prezes okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski”;

28) w art. 66 wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”;

29) w cz. 2 art. 71 skreśla się całe pierwsze zdanie od wyrazów: „O ile” do wyrazów: „z urzędu” włącznie; w zdaniu drugim wyrazy: „Jednak okręgowy urząd ziemski” zastępuje się wyrazami: „Powiatowy urząd ziemski”; cz. 3, 4 i 5 tegoż art. skreśla się; w cz. 6 tegoż art. wyrazy: „okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego”, oraz dodaje się po pierwszym zdaniu nowe zdanie: „O ile jednak powiatowy urząd ziemski uzna cenę sprzedażną za spekulacyjnie wygórowaną, odwołanie od orzeczenia powiato-

wego urzędu ziemskiego, odmawiającego za-
twierdzenia projektu parcelacji, służy do okre-
gowej komisji ziemskiej, która rozstrzyga osta-
tecznie na posiedzeniu jawnem. Odwołania do
okręgowej komisji ziemskiej winny być wnoszo-
ne za pośrednictwem powiatowego urzędu ziem-
skiego w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orze-
czenia powiatowego urzędu ziemskiego“;

30) w art. 77 wyrazy: „w osobie Ministra
Reform Rolnych“ zastępuje się wyrazami: „za-
stąpionemu przez okręgowy urząd ziemski“;

31) w cz. 1 art. 79 wyrazy: „okręgowy
urząd ziemski“ zastępuje się wyrazami: „powia-
towy urząd ziemski“; w cz. 2 tegoż art. wyrazy:
„okręgowego urzędu ziemskiego“ zastępuje się
wyrazami: powiatowego urzędu ziemskiego“;

32) w cz. 1 art. 91 wyrazy: „okręgową
komisję ziemską na wniosek okręgowego urzę-
du ziemskiego,“ zastępuje się wyrazami: „okrę-
gowy urząd ziemski“, a wyrazy „urzędów ziem-
skich“ zastępuje się wyrazami: „powiatowego
urzędu ziemskiego“; w cz. 2 tegoż art. wyrazy:
„Na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego
okręgowa komisja ziemska“ zastępuje się wy-
razami: „Okręgowy urząd ziemski“;

33) w art. 92 skreśla się wyrazy: „według
opinji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych“;

34) ilekroć ustawy i rozporządzenia Prezy-
denta Rzeczypospolitej nakazują stosowanie po-
stanowień ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r.
o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P.
z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) obowiązuje brzmienie
nadane jej rozporządzeniem niniejszem.

Art. 18. W cz. 2 art. 2 rozporządzenia
Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia
1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytel-
ności, ciężących na przymusowo wykupionych
nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r.
Nr. 3, poz. 22) wyrazy: „złożeniem wniosku
o ustalenie“ zastępuje się wyrazami: „wydaniem
orzeczenia co do wysokości“, w cz. 2, art. 3
wyrazy: „złoży wniosek okręgowej komisji ziem-
skiej o ustalenie“ zastępuje się wyrazami: „wy-
da orzeczenie co do wysokości“.

Art. 19. W art. 1 rozporządzenia Prezy-
denta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r.
o powództwie cywilnem o odszkodowanie z ty-
tułu wynagrodzenia za nieruchomość przymu-
sowo wykupioną lub przejętą na rzecz Państwa
(Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 253) wyrazy: „okrę-
gowej komisji ziemskiej“ zastępuje się wyra-
zami: „okręgowego urzędu ziemskiego“.

Art. 20. W p. a art. 9 rozporządzenia
Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada
1927 r. o likwidacji umów dzierżawnych, doty-
czących gruntów parcelowanych (Dz. U. R. P.
Nr. 106, poz. 909) wyrazy: „ustalonego we
wniosku okręgowego urzędu ziemskiego“ zaste-
puje się wyrazami: „tymczasowo obliczonego
przez okręgowy urząd ziemski“.

Art. 21. W art. 1 i 3 ustawy z dnia 13 lu-
tego 1932 r. o ujawnianiu hipotecznem zezwo-
leń na parcelację gruntów (Dz. U. R. P. Nr. 16,
poz. 95) użyte kilkakrotnie wyrazy: „okręgowe-

go urzędu ziemskiego“ zastępuje się wyrazami:
„powiatowego urzędu ziemskiego“.

Art. 22. W rozporządzeniu Prezydenta
Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o skut-
kach naruszenia przepisów przy parcelacji pry-
watnej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 247) wprowa-
dza się zmiany następujące:

1) w art. 1 skreśla się wyraz: „okręgowe“,
w tymże art. w końcu skreśla się kropkę i do-
daje się wyrazy: „w trybie przewidzianym
w art. 63 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r.
o wykonaniu reformy rolnej“.

2) w art. 2 wyrazy: „Minister Reform Rol-
nych“ zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd
ziemski“, wyrazy: „przez urząd ziemski lub Pań-
stwowy Bank Rolny“ skreśla się, a po wyrazie:
„może“ dodaje się wyrazy: — „za zezwoleniem
Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych—“.

Art. 23. W art. 4 rozporządzenia Prezy-
denta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.
o uprawnieniach służby folwarcznej przy parce-
lacji w związku z postępowaniem scaleniomem
(Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 317) wyrazy: „okrę-
gowego urzędu ziemskiego“ zastępuje się wyra-
zami: „urzędów ziemskich“.

Art. 24. W cz. 1 art. 5 rozporządzenia
Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego
1928 r. o zalesieniu gruntów, podlegających
obowiązkowi parcelacyjnemu (Dz. U. R. P. Nr. 25,
poz. 210) wyraz: „województwo“ zastępuje się wy-
razami: „powiatowe władze administracji ogól-
nej“, a wyrazy: „prezesem okręgowego urzędu
ziemskiego“ zastępuje się wyrazami: „powiato-
wymi urzędami ziemskimi“.

Art. 25. W ustawie z dnia 23 marca 1929 r.
o uregulowaniu stanu hipotecznego nierucho-
mości, oddanych w toku parcelacji w posiada-
nie nabywców, na obszarze województw: kra-
kowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tar-
nopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 276)
wprowadza się zmiany następujące:

1) w cz. 2 art. 1 wyrazy: „W razie uwzględ-
nienia przez sąd wniosku okręgowego urzędu
ziemskiego“ zastępuje się wyrazami: „Z chwilą
dokonania wpisu adnotacji, o której mowa
w art. 7“, w końcu tej części kropkę zastępuje
się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „chyba że
zapadnie prawomocna uchwała, pozostawiająca
wniosek okręgowego urzędu ziemskiego bez
uwzględnienia (cz. 3 art. 25)“;

2) w cz. 1 art. 2 po wyrazie: „następców“
w miejsce przecinka stawia się kropkę, a dalsze
wyrazy: „w każdym przypadku po uprzednim
uzyskaniu zezwolenia Ministra Reform Rol-
nych“—skreśla się cz. 2 art. 2 skreśla się.

Art. 26. W p. b. art. 3 ustawy z dnia
18 marca 1932 r. o uregulowaniu prawa włas-
ności gruntów; oddanych w drodze parcelacji
w posiadanie nabywców na obszarze woje-
wództw centralnych i wschodnich (Dz. U. R.
P. Nr. 30, poz. 308) skreśla się wyrazy: „Mini-
strowi Reform Rolnych przez właściwą władzę“.

Ochrona drobnych dzierżawców.

Art. 27. W cz. 2 art. 8 a ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 741) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o uzupełnieniu ustawy o ochronie drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 195) wyrazy: „Prezes Okręgowego urzędu ziemskiego” zastępuje się wyrazami: „Okręgowy urząd ziemski”, a wyraz: „prezesa” skreśla się.

Osadnictwo wojskowe.

Art. 28. W cz. 2 art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1932 r. uzupełniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 335) końcowe wyrazy: „urzędów ziemskich” zastępuje się wyrazami: „powiatowych urzędów ziemskich”.

Melioracja.

Art. 29. W art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzeniu melioracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 320) dodaje się w końcu nowy ustęp o następującem brzmieniu:
„Do orzekania w tych sprawach powołany jest powiatowy urząd ziemski”.

Uregulowanie stanu agrarnego gospodarstw przeciętych granicą wschodnią Państwa.

Art. 30. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o naprawie ustroju rolnego gospodarstw, przeciętych granicą wschodnią Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 337) ulega następującym zmianom:

1) w cz. 2 art. 6 wyrazy: „przez władze ziemskie w porozumieniu z właściwym wojewodą” zastępuje się wyrazami: „przez powiatowe urzędy ziemskie w porozumieniu z powiatowymi władzami administracji ogólnej”.

2) artykuły 7, 8, 9, 10, 11 i 12 skreśla się.

Unormowanie właściwości władz w stosunku do przepisów b. państw zaborczych.

Art. 31. Ustawa z dnia 12 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706), zmieniona rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 598) oraz ustawą z dnia 17 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 129), ulega następującym zmianom:

1) art. 33, poczynając od wyrazów: „czynności b. Komisji Agrarnej w Wiedniu” i kończąc na wyrazach: „zakres działania starostw powiatowych” otrzymuje następujące brzmienie: „w sprawach, dotyczących podziału gruntów wspólnych i regulacji odnoszących się do nich praw uży-

tkowania i zarządu oraz oczyszczenia lasów z obcych enklaw i arondacji granic leśnych — unormowanych w galicyjskich ustawach krajowych z dnia 9 grudnia 1899 r. (Dz. Gal. Ustaw Kraj. 1900 r. Nr. 19 i 20) i w śląskich ustawach krajowych z dnia 28 grudnia 1887 r. (Dz. Śląsk. Ust. Kraj. 1889 r. Nr. 13 i 14)—czynności b. komisji ministerjalnej i b. komisji krajowych—w charakterze II instancji—wykonują terytorjalnie właściwe okręgowe urzędy ziemskie względnie okręgowe komisje ziemskie, pozostałe czynności b. komisji krajowych i czynności b. zaprzysiężonych komisarzy miejscowych wykonywują komisarze ziemscy (art. 22); w sprawach, dotyczących wykupu i regulacji ciężarów gruntowych — unormowanych w galicyjskiej ustawie krajowej z dnia 24 marca 1895 r. (Dz. Gal. Ustaw Kraj. Nr. 20) i w śląskiej ustawie krajowej z dn. 8 stycznia 1889 r. (Dz. Śląsk. Ustaw Kraj. Nr. 11)—czynności b. austriackiego Ministra Spraw Wewnętrznych, w charakterze II instancji, wykonywują terytorjalnie właściwe okręgowe urzędy ziemskie względnie okręgowe komisje ziemskie z tem, że nie obowiązuje przepis o konieczności porozumienia z b. Ministrem Rolnictwa przy wydawaniu orzeczeń przez b. Ministra Spraw Wewnętrznych: czynności b. namiestnictwa we Lwowie i b. Śląskiego Rządu Krajowego, jak również czynności b. starostw wykonywują komisarze ziemscy (art. 22); w sprawach, dotyczących wykupu świadczeń i danin w naturaljach — unormowanych w galicyjskiej ustawie krajowej z dnia 27 maja 1873 r. (Dz. Gal. Ustaw Kraj. Nr. 253)—czynności b. namiestnictwa we Lwowie wykonywują terytorjalnie właściwe okręgowe urzędy ziemskie względnie okręgowe komisje ziemskie — z tem, że orzekają one ostatecznie; czynności b. starostw wykonywują komisarze ziemscy (art. 22);

czynności b. starostw względnie b. magistratów miast, posiadających własny statut — unormowane w Galicyjskiej i Śląskiej ustawach krajowych z dnia 5 kwietnia 1870 r. (Dz. Gal. Ustaw Kraj. Nr. 36 i Dz. Śląsk. Ustaw Kraj. Nr. 22)—oznaczających właściwość władz, orzekać mających — po myśli ustawy państwowej z dnia 6 lutego 1869 r. (Dz. Praw Państwa austr. Nr. 18)—czy przez zamianę gruntów ulepszy się stan gospodarstwa — wykonywują komisarze ziemscy (art. 22), czynności zaś b. namiestnictwa we Lwowie względnie b. Śląskiego Rządu Krajowego w tymże zakresie—wykonują terytorjalnie właściwe okręgowe urzędy ziemskie z tem, że okręgowe urzędy ziemskie orzekają ostatecznie i że przy wykonywaniu wymienionych ustaw z dnia 5 kwietnia 1870 r. nie obowiązuje przepis o konieczności porozumienia z b. Wydziałem Powiatowym względnie z b. Wydziałem Krajowym”;

2) art. 34 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 34. Na obszarze b. zaboru pruskiego z wyłączeniem górnośląskiej części województwa śląskiego: czynności b. Urzędu Osadniczego w Poznaniu, b. pruskich komisji generalnych oraz b. pruskich komisji specjalnych,

z wyłączeniem sporów cywilno-prawnych, należących do sądów, stosownie do ich właściwości — wykonywują komisarze ziemscy (art. 22) względnie delegaci okręgowego urzędu ziemskiego. W powyższym zakresie czynności b. Wyższego Sądu Kultury Krajowej wykonywują terytorjalnie właściwe okręgowe komisje ziemskie; jednak: czynności b. Urzędu Osadniczego w Poznaniu w zakresie pruskiego rozporządzenia, dotyczącego ustawowego prawa pierwokupu posiadłości ziemskich i leśnych z dnia 23 grudnia 1918 r. (zbiór ustaw pr. 1919 r. str. 3) i czynności tegoż urzędu w zakresie udzielania zezwoleń na przewłaszczenie obszarów powyżej 300 ha wykonywują terytorjalnie właściwe okręgowe urzędy ziemskie; także i uprawnienia b. Urzędu Osadniczego w Poznaniu i b. pruskich komisji generalnych do wykonywania prawa odkupu przysługują terytorjalnie właściwemu okręgowemu urzędowi ziemskiemu, a do ustalenia ceny odkupu włości rentowych — okręgowej komisji ziemskiej.

Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o powierzeniu Państwowemu Bankowi Rolnemu prowadzenia likwidacji spraw instytucji osadniczych i finansowych, które udzielały kredytów na cele agrarne w województwie pomorskiem, poznańskiem i górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 924)*;

3) ustęp pierwszy art. 35 otrzymuje brzmienie następujące:

„Na obszarze b. Królestwa Polskiego, o ile nie zostało postanowione inaczej, czynności b. komisarzy do spraw włościńskich i b. urzędów gubernjalnych do spraw włościńskich (z wyjątkiem orzecznictwa tych urzędów w charakterze II instancji) wykonywują komisarze ziemscy (art. 22), pozostałe czynności b. urzędów gubernjalnych do spraw włościńskich i czynności b. urzędu do spraw włościńskich gubernij Królestwa Polskiego przy Wydziale Ziemskim rosyjskim Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wykonywują okręgowe urzędy ziemskie względnie okręgowe komisje ziemskie; czynności b. rosyjskiego Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidziane w art. 106 i 118 ustawy o organizacji ziemskiej włościń (Zb. pr. ces. ros., tom IX, kont. 1913 r., osobne dodatki, ks. IX), wykonywują komisarze ziemscy (art. 22) — w I instancji i okręgowe urzędy ziemskie — w II instancji. czynności b. II departamentu rosyjskiego Senatu Rządzącego — Najwyższy Trybunał Administracyjny.

Jednocześnie uchyla się postanowienia art. 106 i 118 wymienionej ustawy o organizacji ziemskiej włościń, stanowiące o przedstawianiu urzędu do spraw włościńskich gubernij Królestwa Polskiego, o wnioskach miejscowych urzędów gubernjalnych do spraw włościńskich i o rozpatrywanie tych wniosków przez urząd do spraw włościńskich gubernij Królestwa Polskiego”;

4) po art. 35 dodaje się nowy artykuł 35 a o następującem brzmieniu:

„Art. 35a. Od zarządzeń względnie orzeczeń komisarza ziemskiego (art. 22) względnie delegata okręgowego urzędu ziemskiego (ustęp ostatni art. 21) w sprawach, unormowanych w art. 33, 34 i 35, a wchodzących w zakres działania okręgowych komisji ziemskich (art. 12) służy stronom prawo odwołania do okręgowej komisji ziemskiej, która rozstrzyga ostatecznie na posiedzeniach jawnych. Postanowienia art. 24 co do terminu i sposobu wniesienia odwołania mają tu analogiczne zastosowanie”.

Art. 32. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. w sprawie uchylenia przepisów o aktach organizacji ziemskiej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 299) ulega następującym zmianom:

1) w art. 4 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski”, zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski, jeżeli w poszczególnych ustawach bądź rozporządzeniach z mocą ustawy nie zastrzeżono tej czynności dla okręgowego urzędu ziemskiego”;

2) w art. 5 wyrazy: „okręgowemu urzędowi ziemskiemu” zastępuje się wyrazami: „powiatowemu urzędowi ziemskiemu”.

Postanowienia końcowe.

Art. 33. 1) Postanowienia art. 1 — 9 nie mają zastosowania do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2) Postanowienia art. 10 — 32 mają zastosowanie w dalszym biegu do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia z tem jednak, że zachowuje się do tychczasowy tok instancyj co do orzeczeń zapadłych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, a nadto zachowuje się do tychczasowy tryb postępowania i właściwość władz: a) w sprawach scalenia gruntów, o ile przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia zapadły orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzające projekt scalenia lub zastępujący ten projekt pomiar faktycznego stanu posiadania, b) w sprawach o zniesienie służebności, o ile przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia zapadły orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej lub specjalnego delegata Ministra Reform Rolnych, zatwierdzające umowę.

Art. 34. 1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się ministrom właściwym ze względu na postanowienia ustaw i rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej zmienionych niniejszem rozporządzeniem.

2) Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tekstów ustaw i rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, zmienianych niniejszem rozporządzeniem, z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszymi prze-

pisami oraz niniejszem rozporządzeniem, jak również zmiany w nazwie urzędów, wynikającej z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. o utwierdzeniu urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 480).

Art. 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dni czternastu od dnia ogłoszenia.

Poz. 623. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. o uprawie tytoniu.

Poz. 624. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 lipca 1932 r. o normach szacunku i cenach wykupu krajowego surowca tytoniowego.

Poz. 625. Oświadczenie rządowe z dnia 21 lipca 1932 r. w sprawie przystąpienia Polski do konwencji o ochronie ptaków pożytecznych dla rolnictwa, podpisanej w Paryżu dnia 19 marca 1902 r.

z 9 sierpnia   Nr. 68   Rok 1932

Poz. 626. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 6 lipca 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie zmian i uzupełnień w załączniku do rozporządzenia z dnia 27 marca 1931 r. o wykonywaniu art. 53 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Poz. 627. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 lipca 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie ulg przy spłacie niektórych należności funduszu obrotowego reformy rolnej.

Poz. 628. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 lipca 1932 r. o wprowadzeniu obowiązku legalizacji nowych, naprawianych i sprowadzanych z zagranicy niektórych rodzajów narzędzi mierniczych przed przeznaczaniem ich do sprzedaży lub oddaniem do użytku.

Poz. 629. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 lipca 1932 r. o opłatach za legalizację narzędzi mierniczych.

Poz. 630. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 lipca 1932 r. o koncesjonowaniu wyrobu, naprawy i sprzedaży narzędzi mierniczych i o nadzorze nad nimi.

Poz. 631. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 25 lipca 1932 r. o obniżeniu morskiej opłaty portowej od ładunku żelastwa (żłomu).

Poz. 632. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 lipca 1932 r. w sprawie częściowego przekazania wyższym urzędowi górniczym uprawnień, przewidzianych w art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych.

Poz. 633. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 lipca 1932 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma).

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402), § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19 stycznia 1924 r. w przedmiocie podziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządzam co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 12 lipca 1930 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma) (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 439), przedłużoną rozporządzeniem z dnia 21 stycznia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 44) do dnia 31 lipca 1931 r. rozporządzeniem z dnia 21 lipca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 541), do dnia 31 stycznia 1932 r. i rozporządzeniem z dnia 21 stycznia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 45) do dnia 31 lipca 1932 r. przedłuża się na dalsze 6 miesięcy.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

z 12 sierpnia   Nr. 69   Rok 1932

Poz. 634. Układ między Polską a Czechosłowacją z dnia 21 lutego 1930 r., dotyczący zmiany w tekście wzoru karty legitymacyjnej dla komiwojażerów, załączonego do konwencji handlowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, podpisanej w Warszawie dnia 23 kwietnia 1925 r. (Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 18 lutego 1932 r.—Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 279).

Poz. 635. Rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 6 kwietnia 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, a co do §§ 1 — 41 oraz §§ 50—65 również w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o rejestrze państwowym

statków powietrznych, o sposobie ich rejestracji, o badaniu zdolności do lotu, oraz o trybie wydawania dokumentów i ksiąg pokładowych tych statków, o systemie znaczenia statków powietrznych i umieszczania znaków na nich oraz o zakładaniu i prowadzeniu ksiąg pokładowych.

II.

Przedruk z Monitora Polskiego.

z 1 sierpnia Nr. 174 Rok 1932

Poz. 206. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 lipca 1932 r. w sprawie wzoru zaświadczeń eksportowych, służących za podstawę do zwrotu cel przy wywozie zagranicę zbóż, produktów przemiału i siodu.

z 2 sierpnia Nr. 175 Rok 1932

Poz. 207. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 lipca 1932 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 24 maja 1932 r. mocy obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu budowlanego na obszarze województwa pomorskiego oraz miasta i powiatu Bydgoszcz.

Poz. 208. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 lipca 1932 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 10 października 1932 r. przedłużonej oświadczeniem z dnia 22 czerwca 1932 r., mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cukrowni w województwie poznańskim.

z 3 sierpnia Nr. 176 Rok 1932

Poz. 209. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 15 lipca 1932 r.

Poz. 210. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 14 lipca 1932 r.

Poz. 211. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. rosyjskich osób prawnych.

z 4 sierpnia Nr. 176 Rok 1932

Poz. 212. Zarządzenie Ministra Rolnictwa Reform Rolnych z dnia 7 lipca 1932 r. o praktyce kandydatów do szkół dla leśniczych.

z 5 sierpnia Nr. 178 Rok 1932

Poz. 213. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1932 r. w sprawie rozwiązania sejmików powiatowych powiatów: działowskiego i tczewskiego w województwie pomorskim.

z 6 sierpnia Nr. 179 Rok 1932

z 8 sierpnia Nr. 180 Rok 1932

Poz. 214. Obwieszczenie Ministra Komunikacji z dnia 1 sierpnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Komunikacji.

z 9 sierpnia Nr. 181 Rok 1932

Poz. 215. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 lipca 1932 r. w sprawie zwinięcia Ekspozytury Celnej w Rybniku.

Poz. 216. Do Izby Skarbowej (Wydział IV) w Grudziądzu. W sprawie badania drożdży, sprowadzanych z W. M. Gdańska.

z 10 sierpnia Nr. 182 Rok 1932

Poz. 217. Uchwała Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1932 r. w sprawie przeniesienia Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku do Torunia.

Poz. 218. Zarządzenie Wojewody Poleskiego z dnia 5 sierpnia 1932 r. o ograniczeniu przemysłu okrężnego w powiatach łuninieckim i stolińskim.

z 11 sierpnia Nr. 183 Rok 1932

Poz. 219. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 sierpnia 1932 r. o utworzeniu Nadleśnictwa Rezerwat w okręgu Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży jednostki organizacyjnej szczególnej pod nazwą „Park Narodowy w Białowieży”.

z 12 sierpnia Nr. 184 Rok 1932

z 13 sierpnia Nr. 185 Rok 1932

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

156.

OBWIESZCZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 9 sierpnia 1932 r.

w sprawie zmiany nazwy wsi Zagożdżon w gminie Pionki, powiecie kozienickim, województwie kieleckim.

Niniejszem zmieniam nazwę wsi Zagożdżon w gminie Pionki, powiecie kozienickim, województwie kieleckim na „Pionki”.

(—) *Bronisław Pieracki*
Minister Spraw Wewnętrznych.

VI.

Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

157.

Okólnik Nr. 101

z dnia 28 lipca 1932 r.

(AP. 120/Czech/5) w sprawie likwidacji incydentów granicznych na granicy polsko-czechosłowackiej.

Do

P. P. Wojewodów Krakowskiego,
Lwowskiego, Śląskiego i Stanisławowskiego.

Rządy Polski i Czechosłowacki zawarły w dniu 6 czerwca b. r., w drodze wymiany not, porozumienie, na mocy którego likwidację incydentów granicznych o charakterze drobnych zatargów granicznych na granicy polsko-czechosłowackiej przeprowadzają z reguły lokalne (graniczne) władze obu państw. Władzami temi są starostowie po stronie polskiej i kierownicy równorzędnych władz po stronie czechosłowackiej. Przy wykonywaniu powyższego porozumienia, należy przestrzegać następujących wytycznych:

I. Incydenty graniczne.

Incydenty graniczne dzielą się na dwie kategorie:

- 1) zajścia graniczne,
- 2) inne zatargi graniczne.

do 1) — Do pierwszej kategorii incydentów granicznych należą zajścia, wywołane przez publicznych funkcjonariuszów obcych lub własnych, jako też takie czyny lub zachowanie się osób nieurzędowych, wywołujących zajście, które czy to wskutek towarzyszących okoliczności (masowe demonstracje), czy też następstw (strzelanie, zranienie, śmierć), noszą charakter poważniejszego naruszenia granicy. Tego rodzaju zajścia graniczne winny być *niezwłocznie i dokładnie* wysświetlone, poczem akta dochodzeń wraz ze sprawozdaniem przedstawione *jak najrychlej* Ministerstwu w celu skierowania sprawy na drogę dyplomatyczną;

do 2) — Inne wypadki nieposiadające cech zajścia granicznego, stanowią drobne zatargi graniczne, do których między innymi należą:

a) poszczególne wypadki strzelania do funkcjonariuszów służby ochrony granicy, oraz w kierunku terytorjum drugiego państwa, jeżeli w ich wyniku nie było zabitych lub rannych,

b) sprawy zwrotu mieszkańcom jednego państwa, należącego do nich inwentarza żywego, zatrzymanego na obszarze drugiego państwa, oraz sprawy odszkodowań za ewentualne straty,

c) sprawy zwrotu mienia zabranego na obszarze jednego państwa przez mieszkańców drugiego państwa, oraz odszkodowanie za ewentualne straty,

d) sprawy nieumyślnego przekroczenia granicy przez miejscowych funkcjonariuszów służby ochrony granic lub przez miejscową ludność i t. p.

Wymienione powyżej przykładowo wypadki o charakterze drobnych zatargów granicznych, podlegają w myśl niniejszej instrukcji rozpatrzeniu i rozstrzygnięciu właściwego starosty wspólnie z kierownikiem równorzędnej władzy czechosłowackiej.

II. Tryb postępowania.

1. Każdy zatarg graniczny winien być uprzednio przez podległe Panu Wojewodzie władze i organa dokładnie zbadany i wysświetlony. W razie żądania przez strony odszkodowania za poniesione straty w inwentarzu żywym lub innym mieniu, należy w odnośnych protokołach określić możliwie ściśle wysokość poniesionych strat.

2. Po ukończeniu dochodzeń właściwy starosta winien w drodze pisemnej zaprosić kierownika właściwej terytorjalnie i równorzędnej władzy czechosłowackiej na posiedzenie w celu rozstrzygnięcia zatargu, podając równocześnie przedmiot obrad (porządek dzienny), dokładną datę i godzinę, oraz miejsce spotkania.

3. Zatargi graniczne mogą być załatwione tylko na mocy obustronnego porozumienia. Z przebiegu posiedzenia spisuje się protokół w językach obu państw — przyczem tekst obu protokołów musi być najzupełniej zgodny. Odpis protokołu należy przesłać Ministerstwu. W razie niedojścia do porozumienia należy spisać jednostronny protokół — uwzględniając w niem argumenty przedstawiciela władzy zagranicznej i protokół ten wraz z dotyczącymi aktami dochodzeń przesłać w drodze służbowej Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, w celu ewentualnego skierowania sprawy na drogę dyplomatyczną.

4. Definitywne uchwały przedstawicieli obu państw, w wypadku osiągnięcia porozumienia, dotyczące powrotu ludzi lub zwrotu zwierząt i innego mienia, winny być wykonane w ciągu tygodnia.

5. Starostowie w porozumieniu z kierownikami właściwych władz czechosłowackich wyznaczają na terenie swoich powiatów, na granicznych odcinkach, punkty przechodnio-kontrolne, uwzględniając w pierwszym rzędzie miejsce, gdzie znajduje się urząd lub ekspozytura urzędu celnego — lub inny odpowiedni lokal. Punkty te służyć będą do wymiany zawiadomień i innych korespondencji, do przechodzenia granicy przez przedstawicieli stron lub ich pełnomocników i poszkodowanych, jak również do wydawania osób, zwierząt i innego mienia, wreszcie do przechowywania względnie przetrzymywania przeznaczonego do wymiany inwentarza żywego lub mienia i oddania go właścicielom za pokryciem ewentualnych kosztów wyżywienia względnie przechowywania.

6. Na zaproszenie ze strony przedstawicieli czechosłowackich, wyznaczające czas i miejsce spotkania obu stron w celu załatwienia załatwionych granicznych, właściwi starostowie lub ich zastępcy obowiązani są udzielić stronie drugiej pisemnej odpowiedzi nie później niż w 7 dni od dnia doręczenia zaproszenia z równoczesnym zawiadomieniem, kto (imię i nazwisko, stanowisko służbowe) weźmie udział w posiedzeniu.

III. Skład komisji i korespondencja.

W skład komisji dla likwidacji drobnych załatwionych granicznych wchodzi z urzędu starosta względnie w wypadkach przewidzianych w § 30 rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dn. 30.VI.1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) zastępca starosty lub wyznaczony przez niego urzędnik, oraz zależnie od okoliczności delegat straży granicznej lub policji państwowej i protokolant (ewentualnie tłumacz).

Treść zaproszeń i Innej korespondencji wymienianej z władzami zagranicznymi winny odpowiadać formom kurtuazyjnym przyjętym dla tego rodzaju korespondencji (np. „.....mam zaszczyt zaprosić.....”, „.....proszę uprzejmie.....”, zaś zakończenie listu np. „.....proszę przyjąć wyrazy szacunku, poważania.....” i t. p.).

Przesyłając powyższą instrukcję, proszę Pana Wojewodę o wydanie zarządzeń co do należytego jej przestrzegania przez podległe władze.

158.

Okólnik Nr. 102

z dnia 3 sierpnia 1932 r.

(Pers. 502/6) o postępowaniu w sprawach o ułaskawienie funkcjonariuszów państwowych skazanych dyscyplinarnie.

Do

P.P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu w Warszawie, P. P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, oraz P. Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

I. Na podstawie pisma Ministra Sprawiedliwości z dnia 30.IV.1932 r. Nr. III K. P. 5001/32 oraz pisma Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12.VII.1932 r. Nr. 9224/32 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że ustalone zostały następujące zasady postępowania w sprawach o ułaskawienie funkcjonariuszów państwowych, skazanych dyscyplinarnie:

1. Ułaskawienie na zasadzie art. 47 Konstytucji jest możliwe co do wszystkich kar (nie tylko sądowych), będących objawem państwowego prawa karania. Takimi karami są również i kary, orzeczone przez państwowe komisje dyscyplinarne względem funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów.

2. Celowem jest stosowanie prawa łaski tylko w wypadkach wydalenia ze służby lub

przeniesienia w stały stan spoczynku ze zmniejszonym uposażeniem emerytalnym względnie odprawą (co do funkcjonariuszów państwowych w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku — w wypadkach utraty wszystkich praw, wynikających ze stosunku do państwa), jeśli istnieją wyjątkowe okoliczności zasługujące na uwzględnienie.

3. Prośby o ułaskawienie funkcjonariuszów państwowych, skazanych dyscyplinarnie, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej wraz ze swym wnioskiem właściwy Minister bez potrzeby przysyłania próśb Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Podania o ułaskawienie osób skazanych dyscyplinarnie, otrzymywane przez Kancelarię Cywilną Prezydenta Rzeczypospolitej nie od właściwego Ministra, Kancelaria Cywilna przysyłać będzie właściwym Ministrom, albo „według kompetencji”, albo też „celem nadesłania opinii”.

5. Podania o ułaskawienie skazanych dyscyplinarnie, przysyłane przez Kancelarię Cywilną „według kompetencji” załatwia się bądź przez zakomunikowanie petentowi, że podanie zostało pozostawione bez dalszego biegu z powodu braku podstawy do wystąpienia z wnioskiem przychylnym, bądź też przez wystąpienie właściwego Ministra z odpowiednim wnioskiem.

6. Podania o ułaskawienie skazanych dyscyplinarnie, nadsyłane przez Kancelarię Cywilną „celem nadesłania opinii”, są referowane Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej i jako takie wymagają wniosku właściwego Ministra, który to wniosek stosownie do uznania może być pozytywny lub negatywny.

7. Wnioski pozytywne w sprawie ułaskawienia skazanych dyscyplinarnie oraz te wnioski negatywne, co do których zażądano nadesłania opinii, winny być przysyłane do Kancelarii Cywilnej wraz z aktami.

II. Stosownie do powyższych zasad i w zależności od tego, dokąd podanie o ułaskawienie skazanego dyscyplinarnie zostało przez osobę interesowaną przesłane, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ze swej strony ustala następujący tryb postępowania dla władz i urzędów, bezpośrednio Ministerstwu podległych.

A. Załatwianie podań, przesłanych bezpośrednio do Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej lub bezpośrednio do Ministra Spraw Wewnętrznych:

1. Otrzymawszy z Ministerstwa podanie tej kategorii, władza bezpośrednio Ministerstwu podległa bada, czy skazany dyscyplinarnie zasługuje na łaskę i opinię swoją przysyła Ministerstwu w formie wniosku, załączając akta sprawy dyscyplinarnej i akta osobowe skazanego.

2. Wnioski, nadsyłane Ministerstwu w myśl poprzedniego punktu, winny być sporządzone według załączonych wzorów i nadsyłane w 2 egzemplarzach. Stosownie do uznania władzy przysyłającej mogą one być pozytywne lub negatywne. Jeżeli wniosek jest pozytywny, należy zaznaczyć, czy ma nastąpić całkowite darowanie kary i jej skutków, czy też tylko złagodzenie kary lub darowanie niektórych skutków i jakich mianowicie. Każdy wniosek (tak

pozytywny, jak i negatywny) winien zawierać treściwe, lecz wyczerpujące uzasadnienie, w którym należy przytoczyć, za jakie czyny, zaniechania lub zaniedbania został dany funkcjonariusz ukarany i jakie zachodzą wyjątkowe okoliczności, przemawiające za ulaskawieniem, względnie jakie okoliczności przemawiają przeciwko ulaskawieniu.

3. Dołączone do wymienionego w poprzednim punkcie wniosku akta winny być kompletne, ułożone w porządku chronologicznym i zeszyte; każda karta zeszytu opatrzona numerem porządkowym, a do akt winien być dołączony ich spis, wskazujący, co zawierają oraz które karty dotyczą tego, co w spisie jako zawartość akt jest wykazane.

B. *Załatwianie podań, otrzymanych w drodze służbowej przez władzę, bezpośrednio podległą Ministerstwu:*

1. Jeśli zdaniem władzy, bezpośrednio podległej Ministerstwu, podanie zasługuje na uwzględnienie, to przedstawia ona Ministerstwu wniosek pozytywny, stosując przepisy, przytoczone pod lit. A.

2. Jeśli władza, bezpośrednio podległa Ministerstwu, nie dopatrzyła się w sprawie wyjątkowych okoliczności, przemawiających za ulaskawieniem, to może sama podanie załatwić odmownie przez zakomunikowanie petentowi,

że prośbę jego pozostawia bez dalszego biegu z powodu braku podstawy do wystąpienia z wnioskiem przychylnym.

III. Powyższe nie dotyczy funkcjonariuszów państwowych, wydanych ze służby bez postępowania dyscyplinarnego na zasadzie art. 71 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), ani wogóle wypadków utraty praw, dotyczących służby państwowej wskutek prawomocnego skazania wyrokiem sądu karnego. W wypadkach tych bowiem ulaskawienie może nastąpić tylko w trybie, wskazanym w kodeksie postępowania karnego.

IV. W związku z powyższym Ministerstwo oznajmia, że Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dnia 21 marca 1931 r. w sprawie L. Rej. 3738/29 ustalił, iż w razie darowania przez Prezydenta Rzeczypospolitej skazanemu emerytowi kary orzeczonej przez sąd i skutków karno-sądowego zasądzenia, wyrok zasądający przedstawia się jako nie były, a utracone wskutek wyroku prawo do uposażenia emerytalnego zostaje przywrócone.

V. Równocześnie uchyla się moc obowiązującą pisma okólnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 sierpnia 1927 roku Nr. O. P. T. 3440 w sprawie ulaskawienia od kar dyscyplinarnych.

1. Wzór wniosku pozytywnego.

a) Schemat wniosku

WNIOSEK MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH o ulaskawienie skazanego dyscyplinarnie

(tytuł służbowy oraz imię i nazwisko skazanego)

1. Stan sprawy:.....

2. Treść prośby o ulaskawienie: .....

3. Opinia władzy:.....

4. Wniosek: Ze względu na powyższe wnoszę, ażeby Pan Prezydent Rzeczypospolitej na zasadzie art. 47 Konstytucji raczył:

.....
.....
.....
.....

Warszawa, dn.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

UWAGA: We wniosku (p. 4) należy zaznaczyć, czy ma nastąpić całkowite darowanie kary i jej skutków, czy też tylko złagodzenie kary lub darowanie niektórych skutków i jakich mianowicie (Patrz część II p. 2 zdanie 2 okólnika).

2. WNIOSEK NEGATYWNY.**a) Schemat****Wniosek o odmowne załatwienie sprawy
ułaskawienia skazanego dyscyplinarnie**

(tytuł służbowy, imię i nazwisko skazanego dyscyplinarnie).

1. Stan sprawy:.....

2. Treść prośby o ułaskawienie: .....

3. Opinia władzy:.....

4. Wniosek:.....

Miejscowość i data.

Podpis wnioskodawcy

b) Wniosek (wzór) sporządzony według schematu.**Wniosek o odmowne załatwienie sprawy ułaska-
wienia skazanego dyscyplinarnie b. rejestratora
Franciszka Szymanikowskiego.**

1. *Stan sprawy:* Prawomocnem orzeczeniem komisji dyscyplinarnej przy warszawskim urzędzie wojewódzkim z dnia 10 lutego 1932 r. na rejestratora Starostwa powiatowego plockiego Franciszka Szymanikowskiego została nałożona kara wydalenia ze służby za to, że odmówił wykonania zlecenia, wydanego mu przez Starostę w obecności interesantów i zachował się w stosunku do Starosty wysoce obraźliwie (karty 1, 5 i 10 akt dyscyplinarnych).

Załączonem podaniem {prosi Szymanikowski o ułaskawienie.

2. *Treść prośby o ułaskawienie:* Szymanikowski prosi o darowanie mu wyżej wymienionej kary i jej skutków, motywując swą prośbę tem, że występku, za który został ukarany, dopuścił się wskutek zdenerwowania, wywołanego nieporozumieniami rodzinnymi.

3. *Opinia władzy:* Szymanikowski zupełnie nie nadaje się na stanowisko urzędnika państwowego. W czasie swej służby był pięciokrotnie karany za niewłaściwe zachowywanie się w stosunku do przełożonych, kolegów i interesantów, będące skutkiem braku opanowania (karty 7, 10, 19, 30 i 35 akt osobowych). Niema zatem podstawy do wyjednanania ułaskawienia.

4. *Wniosek:* Ze względu na powyższe wnoszę

o nieuwzględnienie prośby Franciszka Szymanikowskiego o darowanie mu kary wydalenia ze służby i jej skutków.

Warszawa, dnia 25.VII.1932 r.

WOJEWODA.

b. Wniosek (wzór) sporządzony według schematu zgodnie z przepisami okólnika.

WNIOSEK
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
o ułaskawienie skazanego dyscyplinarnie rejestratora Starostwa powiatowego warszawskiego
Jana Szklarka.

1. Stan sprawy: W dniu 7 marca 1925 r. Jan Szklarek, będący wówczas urzędnikiem kancelaryjnym Starostwa warszawskiego, został wydany ze służby prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej przy urzędzie wojewódzkim warszawskim z dnia 15 lutego 1925 r. za występki służbowy, popełniony przez to, że nie uprzedziwszy i nie zawiadomiwszy swych władz służbowych, spóźnił się o godzinę na wyznaczony mu w godzinach pozaurzędowych dyżur w Starostwie przy aparacie telefonicznym i uniemożliwił przez to Staroście uzyskanie we właściwym czasie informacji o zajęciach w Pruszkowie oraz wydanie stosownych zarządzeń, wskutek czego doszło do poważnych zaburzeń (karty 1, 7 i 15 akt dyscyplinarnych).

Wskutek wydalenia Szklarek utracił prawa nabyte 7-letnią służbą państwową polską oraz prawa z tytułu zaliczonych mu do wysługi lat 9 pracy zawodowej.

W dniu 1 lutego 1926 r. został Szklarek za zezwoleniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przyjęty do służby ponownie i obecnie jest rejestratorem w Starostwie powiatowym warszawskim (karty 49—56 oraz 72 akt osobowych).

2. Treść prośby o ułaskawienie: Szklarek prosi o darowanie mu wyżej wymienionej kary i jej skutków, motywując swą prośbę tem, że utrata praw emerytalnych za okres 16 lat zagraża w razie jego śmierci egzystencji jego licznej i niezaopatrzonej rodziny (żona i czworo nieletnich dzieci), że spóźnienie się na dyżur było jedynym występkiem, którego dopuścił się w czasie swej długoletniej służby oraz, że gorliwością swej służby starał się dotychczas i starać się będzie zawsze w przyszłości powetować szkodę, którą wyrządził.

3. Opinia władzy: Szklarek rzeczywiście, jak to podaje, poza występkiem służbowym, za który został ukarany, nie dopuścił się żadnych występków, ani wykroczeń, wyróżnia się gorliwym i sumiennym pełnieniem obowiązków służbowych oraz nadzwyczajną dbałością o dobro służby i dobro sprawy publicznej, wobec czego zasługuje na darowanie mu skutków kary wydalenia ze służby zwłaszcza, że za występki służbowy, którego się dopuścił już dosyć dotkliwą karę poniósł, gdyż w ciągu 10 miesięcy wraz ze swą rodziną cierpiał, pozostając bez pracy, nędzę.

4. Wniosek: Ze względu na powyższe wnoszę, ażeby Pan Prezydent Rzeczypospolitej na zasadzie art. 47 Konstytucji raczył:

darować Janowi Szklarkowi, obecnie rejestratorem w Starostwie powiatowym warszawskim karę wydalenia ze służby, nałożoną na niego orzeczeniem komisji dyscyplinarnej przy urzędzie wojewódzkim warszawskim z dnia 15 lutego 1925 r. oraz wszystkie skutki tej kary, która ma być uważana na przyszłość za niebyłą, z tem jednak zastrzeżeniem, że przez darowanie kary i jej skutków okres od dnia 2 lutego 1925 r. do dnia 31 stycznia 1926 r., w ciągu którego Szklarek wskutek zawieszenia w służbie a następnie wydalenia nie pełnił służby, nie stanie się policzalny, a wyższe uposażenie uzyska Szklarek od dnia pierwszego miesiąca, następującego po ułaskawieniu bez prawa do otrzymania różnicy za czas ubiegły.

Warszawa, dn. 25 lipca 1932 r.

(podpis)

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

159.

Okólnik Nr. 103

z dnia 3 sierpnia 1932 r.

(Wojsk. H. 1/1/2) o sposobie zapisywania zgłoszeń meldunkowych w kartach meldunk. wzoru Nr. 5.

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

W celu jednolitego wypełniania przez urzędy meldunkowe kart meldunkowych wzoru Nr. 5 do § 20 ust. 2—4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16.X.30 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza wypełnianie rubryki 5-ej (Data i określenie zmiany) w następujący sposób:

a) w wypadku zmiany miejsca zamieszkania: n. p.

„Dn. 1.II.1932 r. Warszawa, ul. Młynarska Nr. 41 m. 19, kom. III — zamieszkanie”,

b) w wypadku wyjazdu zagranicę: n. p.

„Dn. 15.III.1932 r. Francja, Paryż — wyjazd zagranicę”,

c) w wypadku przyjazdu z zagranicy: n. p.

„Dn. 4.V.1932 r. Stanisławów, ul. Sapieżyńska Nr. 33 — przyjazd z zagranicy”,

d) w wypadku zmiany adresu w obrębie tej samej miejscowości: n. p.

„Dn. 20.VI.1932 r. Warszawa, ul. Szeroka Nr. 22 m. 18 — zmiana adresu”,

e) w wypadku przybycia na czasowy pobyt ponad 2 miesiące: n. p.

„Dn. 14.IX.1932 r. wieś i gmina Przacław, pow. Jędrzejów, wojew. kieleckie—przybycie na czasowy pobyt ponad 2 miesiące”,

f) w wypadku powrotu z czasowego pobytu (ponad 2 miesiące) do miejsca zamieszkania: n. p.

„Dn. 24.XII.1932 r. Warszawa, ul. Obozowa Nr. 5 m. 3 kom. III — powrót z czasowego pobytu do miejsca zamieszkania”.

Urzędy gminne obowiązane są czuwać specjalnie nad wykonywaniem zgłoszeń meldunkowych o zmianie miejsca zamieszkania, gdyż zmiana ta pociąga za sobą przeniesienie ewidencji wojskowej. W związku z tem urzędy te powinny stosować w jak najszerszym zakresie postanowienia §§ 16 i 43 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, tudzież § 34 instrukcji M. S. Wewn. o prowadzeniu rejestru mieszkańców.

Zechcą Panowie Wojewodowie (Pan Komisarz Rządu) wydać ze swej strony stosowne zarządzenie w myśl powyższych dyrektyw.

160.

Okólnik Nr. 104

z dnia 3 sierpnia 1932 r.

(Wojsk. B. 8/4/2) o stosowaniu przepisów pktu 3-go § 255 rozp. wyk. do ustawy o powsz. obow. wojsk. — do osób, które zgłaszały się ochotniczo do szkół wojskowych.

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z M. S. Wojsk. wyjaśnia, że przepis pktu 3-go § 255 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, przewidujący udzielanie odroczeń na podstawie art. 62 ustawy o powsz. obow. wojsk. do dn. 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym poborowy kończy 25 lat życia, tym poborowym, którzy zgłaszali się przed wstąpieniem do wyższego zakładu naukowego ochotniczo do wojska, lecz nie zostali przyjęci z powodu braku warunków fizycznych, — należy stosować również w stosunku do osób, które zgłaszały się w wieku przedpoborowym do szkół wojskowych, kształcących na oficerów zawodowych a nie zostały przyjęte jedynie z powodu braku warunków fizycznych.

W wypadku więc ubiegania się poborowych z cenzusem o przedłużenie im odroczenia służby wojskowej na zasadzie art. 62 ustawy z powyższego tytułu musi być stwierdzony fakt zgłoszenia się do tych szkół w wieku przedpoborowym i nieprzyjęcia jedynie z powodu braku warunków fizycznych.

161.

Okólnik Nr. 105

z dnia 4 sierpnia 1932 r.

(SS. 60/14/1) o oznakach służbowych dla wójtów i sołtysów.

Do

P. P. Wojewodów (na obszarze województw centralnych i wschodnich).

W czasie przejściowym, aż do uregulowania sprawy oznak służbowych dla prezydentów i burmistrzów miast oraz naczelników gmin i sołtysów na podstawie art. 4 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.XII 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.XI 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 629), poszczególne gminy wiejskie mogą w razie potrze-

by zamawiać dla swoich wójtów i sołtysów oznaki służbowe według dotychczasowego wzoru, ustalonego okólnikiem M-stwa Spraw Wewnętrznych z dn. 19.V.1922 r. Nr. 77 (Nr. SZ. 1298) (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1614, poz. 2).

W wypadkach takich zamawiań należy jednak odnośnym gminom zwrócić uwagę na zamierzone nowe uregulowanie sprawy oznak służbowych dla wójtów i sołtysów, wobec czego ryzykują ponowne poniesienie kosztów oznak, w razie gdy nowowprowadzone oznaki różnić się będą od dotychczas obowiązujących.

Dotychczas obowiązują według wyżej wymienionego okólnika następujące wzory oznak służbowych:

1) Oznakę służbową dla wójtów stanowi: na łańcuchu mosiężnym, składającym się z płyprostokątych, połączonych ogniwkami okrągłymi—polerowany mosiężny medal owalny z napisem literami wypukłymi na otoku u góry: „Wójt Gminy“, oraz z wrytą u dołu nazwą gminy. W środku medalu umieszczone na tle ornamentowem godło państwowe (orzeł posrebrzany) na tarczy z literami „R. P.“ (Rzeczpospolita Polska).

2) Oznakę służbową dla sołtysów stanowi: znak okrągły, mosiężny, polerowany, z napisem literami wypukłymi na otoku u góry: „Sołtys“. W środku umieszczone na tle ornamentowem godło państwowe (orzeł posrebrzany). Oznaka do noszenia na gwintówce na lewym boku.

Powyższe oznaki, których koszt sporządzenia ponoszą gminy, powinny być noszone w czasie przewodniczenia na posiedzeniach i zebraniach, na których wójt względnie sołtys występuje w charakterze urzędowym oraz przy pełnieniu funkcji reprezentacyjnych.

Otrzymywane od gmin zamówienia zechce Pan Wojewoda skierowywać bezpośrednio (bez przedkładania ich M-stwu Spraw Wewnętrznych) do firmy Bracia Łopieńscy, fabryka wyrobów z brązu i srebra w Warszawie, Krakowskie Przedmieście Nr. 15, której powierzony został w r. 1922 wyrób rzeczonych oznak i która obecnie, posiadając jeszcze pewien zapas tych oznak z lat poprzednich, jest w możności dostarczać je po cenie stosunkowo niskiej.

Wobec niniejszego okólnika stają się bezprzedmiotowe: okólnik z dn. 19.V.1922 r. Nr. 77 (SZ. 1298) (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1614, poz. 2) oraz pismo okólne z dn. 29.VIII.1930 r. Nr. SS. 1708/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1616, poz. 5).

162.

Okólnik Nr. 106

z dnia 5 sierpnia 1932 r.

(AP. 106/37). O nowym kodeksie karnym, Prawie o wykroczeniach i Przepisach wprowadzających.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.

Z dniem 1 września b. r. wchodzi w życie: Kodeks karny, Prawo o wykroczeniach oraz

Przepisy wprowadzające kodeks karny i prawo o wykroczeniach, ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 60 z dnia 15 lipca b. r. pod poz. 571, 572 i 573.

Nowe te akty prawodawcze, wprowadzające doniosłe zmiany w dotychczasowym ustawodawstwie, wymagają nader dokładnego zaznajomienia się z ich treścią celem należytego stosowania zawartych w nich przepisów*).

W związku z powyższem zwracam przede wszystkim uwagę na podstawowe przepisy wspomnianych aktów prawodawczych w zakresie postępowania i orzecznictwa karno-administracyjnego.

I. Kodeks karny 1932 r.

a) Z wejściem w życie nowego kodeksu karnego z 1932 r. tracą moc obowiązującą wraz z ustawami wprowadzającymi kodeks karny 1903 r. powszechna ustawa karna 1852 r. oraz kodeks karny 1871 r., z wyjątkiem artykułów i paragrafów wyszczególnionych w art. 2 Przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach.

b) Przepisy art. 1, 2, 3, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 40 § 2, 42 § 3, 54, 55, 56, 57 § 2, 58, 91 nowego kodeksu karnego z 1932 r. mają zastosowanie również do wykroczeń.

II. Prawo o wykroczeniach.

Część ogólna Prawa o wykroczeniach stosuje się również do wykroczeń przewidzianych innemi ustawami, w myśl zaś art. 13 Przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach—część ogólna ma zastosowanie do przestępstw przekazanych orzecznictwu władz administracyjnych, choćby za nie groziła kara wyższa lub inna, niż określona w art. 1 prawa o wykroczeniach.

III. Przepisy wprowadzające kodeks karny i prawo o wykroczeniach:

a) Uchyliły szereg przepisów karnych ustaw (i rozporządzeń) szczególnych, wydanych przez władze zaborcze (art. 3 i 4) i władze polskie (art. 5); poza tem zwraca się szczególną uwagę na treść art. 8, 10 lit. b) i c), 16 (§ 4 art. 16 ma doniosłe znaczenie dla województw zachodnich) oraz art. 21.

b) Rozporządzenie z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) uległo zmianom, a mianowicie art. 17 i ust. 1 art. 60 nadano inną treść, art. zaś 26, 58 i 59 skreślono (patrz art. 5 § 2 pkt. 14 i art. 30 przep. wpr.).

IV. Okólniki, dotyczące postępowania karno-administracyjnego zostaną w swoim czasie skomasowane, narazie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że z wejściem w życie wspomnianych aktów prawodawczych staną się nieaktualne następujące okólniki, zawierające wyjaśnienia o charakterze zasadniczym:

*) Patrz przedruki w Nr. 12 Dz. Urz. M. S. Wewn. z r. 1932.

1) Okólnik Nr. 117 z dnia 30.VI 1931 r., zawierający wyjaśnienie art. 207 k. k. z 1903 r. w związku z ustawami o szczepieniu przeciw ospie i zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 8 z 1931 r.).

2) Okólnik Nr. 176 z dnia 9.X 1931 r. o przedawnieniu w post. karno-administracyjnym (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 15 z 1931 r.)—patrz art. 11, 12, 13 Prawa o wykroczeniach.

3) Okólnik Nr. 181 z dnia 17.X 1931 r. w sprawie nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 u. k. z 1852 r. i z art. 53-a k. k. z 1903 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 17 z 1931 r.).

Instytucja nadzwyczajnego łagodzenia kary została utrzymana w mocy, ale nadano jej inny zakres stosowania—patrz art. 9 prawa o wykroczeniach.

4) Okólnik Nr. 37 z dnia 24 marca 1932 r. o warunkowym zawieszeniu wykonania kary w post. karno-administracyjnym (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 5 z 1932 r.).

Instytucja warunkowego zawieszenia wykonania kary znalazła swój wyraz w przepisach art. 61—64 kodeksu karnego z 1932 r., jednak przytoczone przepisy nie stosują się do wykroczeń, jak to wynika z treści art. 2 prawa o wykroczeniach.

Okólniki te należy zatem uważać za uchylone z dniem 1 września r. b.

5) Ponadto zwraca się uwagę na okólnik Nr. 96 z dnia 14 lipca 1932 r., zawierający nowe przepisy rachunkowo-kasowe, dotyczące pobierania grzywien z doraźnych nakazów karnych.

V. W związku z wzmiankowaną powyżej komasacją okólników oraz opracowywaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jednolitą ostateczną instrukcją w sprawach karno-administracyjnych, uwzględniającą omawiane nowe normy prawne, proszę P.P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o przedstawienie do dnia 1 listopada b. r. wszystkich tych kwestyj wątpliwych o charakterze zasadniczym, któreby się nasuwały przy interpretacji i stosowaniu odnośnych aktów prawodawczych i które zdaniem Panów wymagałyby zasadniczego wyjaśnienia w instrukcji.

163.

Okólnik Nr. 107

§ dnia 9 sierpnia 1932 r.

(AP. 128/31) o rozporządzeniu Min. Spr. Wewn. o dokumentach upoważniających do przekraczania granicy.

Do

PP. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy

W dzienniku Ustaw R. P. Nr. 57 z dnia 9 lipca 1932 r. poz. 548 zostało ogłoszone roz-

porządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14.IV.1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Pracy i Opieki Społecznej o dokumentach upoważniających do przekraczania granicy. Rozporządzenie to wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia następującego po dniu ogłoszenia, t. j. z dniem 10 sierpnia r. b. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy wydane w sprawach unormowanych tym rozporządzeniem, w szczególności również instrukcje, okólniki i pisma okólne zamieszczone w zbiorze zarządzeń Min. Spr. Wewn. tom II str. 1019 do 1053, o ile nie dotyczą ulg w opłatach paszportowych, która to sprawa nie jest objęta rozporządzeniem o dokumentach upoważniających do przekraczania granicy. Kwestja opłat paszportowych uregulowana jest rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1932 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 394) i rozporządzeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 7 maja 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 397), oraz okólnikami: Nr. 58 z 4.V.1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. poz. 93) i Nr. 97 z 15.VII.1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 12 poz. 151) wraz z powołaniami w nich zarządzeniami poprzednimi.

W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia o dokumentach upoważniających do przekraczania granicy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na następujące główne zmiany dotychczasowych przepisów paszportowych wprowadzone powyższem rozporządzeniem:

1) znosi się świadectwa kwalifikacyjne, wymagane dotychczas w myśl § 4 p. 2 i § 9 instrukcji paszportowej z r. 1921 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1020), a zamiast nich § 6 rozporządzenia przewiduje przedstawienie dowodu zamieszkania w miejscowości należącej do okręgu działania władzy paszportowej, oraz nakłada na władzę obowiązek sprawdzenia z urzędu, czy nie zachodzą przeszkody do wydania paszportu, przewidziane w § 7 i ewent. § 8 (informacje z rejestru karnego, przeglądu inwigilacyjnego, spisu osób ściganych i poszukiwanych i t. p.).

2) znosi się ograniczenia, wprowadzone zarządzeniem z dnia 29.XI.1922 r. Nr. BB. 18984 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1028).

3) wiek przewidziany dla dzieci, dopisywanych do paszportów rodziców lub otrzymujących oddzielne paszporty (okólniki: Nr. 12 z 18.II.1923 r., Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1030 i Nr. 125 z 2.XI.1926 r., Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1040) zmienia się z lat 14 na 16 lat; dzieci poniżej tego wieku można dopisywać bezpłatnie do paszportu rodziców, względnie otrzymywać oddzielnie bezpłatny paszport aż do ukończenia szesnastego roku życia (dziecko urodzone dnia

17 października 1918 r. kończy szesnasty rok życia w dniu 16 października 1934 r.).

4) maksymalny termin ważności paszportów, określony dotychczas okólnikiem Nr. 172 z 17.VIII.1929 r. na 1 rok (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1044) przedłuża § 11 rozporządzenia do trzech lat. Zauważa się jednak, że opłaty przewidziane w rozporz. Min. Skarbu z dn. 7 maja 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 397) odnoszą się do paszportów ważnych najwyżej do 1 roku. Przy ewent. wystawieniu paszportu na okres dłuższy za każdy rozpoczęty rok należy pobierać opłatę przewidzianą w wyżej wymienionem rozporządzeniu.

5) paszporty służbowe, wystawiane w myśl § 18 rozporządzenia winny być zaopatrywane odąd oprócz dotychczasowego znaku wskazującego tytuł ulgi w opłacie paszportowej w stempeł z napisem „Służbowy—Service”.

6) § 21 rozporządzenia wprowadza nowy wzór dowodów tożsamości dla cudzoziemców, nie mogących uzyskać paszportu od swoich władz państwowych. Co do sposobu wystawiania i wydawania tych dowodów będzie wydane zarządzenie oddzielne.

7) przepustki lądowe pasażerskie i przepustki marynarskie, wydawane dotychczas w myśl §§ 18 i 19 rozporządzenia z dnia 8.XI.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575), wydawane będą odąd w myśl §§ 22 i 23 rozporządzenia z 14.IV.1932 r., przyczem treść przepustki marynarskiej doznała pewnego uzupełnienia; posiadany jednak zapas formularzy tej przepustki można zużyć, dopisując odnośną klauzulę w miarę zachodzącej potrzeby (ten punkt dotyczy tylko obszaru województwa pomorskiego).

8) § 24 rozporządzenia wprowadza zezwolenia na przekroczenie granicy, wydawane w wyjątkowych wypadkach przez powiatowe władze adm. ogólnej za pośrednictwem organów granicznej kontroli paszportowej cudzoziemcom, którzy z usprawiedliwionych powodów nie zdążyli uzyskać wizy przejazdowej we właściwym konsulacie polskim zagranicą, a posiadają paszport swego państwa i zamierzają przejechać przez obszar R. P. jedną z granicznych stacyj kolejowych, otwartych dla międzynarodowego ruchu osobowego.

Wreszcie nadmieniam, że przepisy zawarte w zarządzeniach, wydanych w sprawach paszportowych w r. 1932, jak np. z 8.IV.1932 r. AP. 128/11 w sprawie dołączania broszur do paszportów, okólnik Nr. 58 z 4.V.1932 r. AP. 131/1 w sprawie ograniczeń przy wydawaniu paszportów, okólnik Nr. 71 z 20.V.1932 r. AP. 135/2 w sprawie statystyki paszportowej i inne winny być nadal stosowane jako opracowane już z uwzględnieniem nowego rozporządzenia, którego treść była już wówczas definitywnie ustalona.

Instrukcja szczegółowa zostanie w najbliższym czasie rozesłana osobnym pismem.

164.

Okólnik Nr. 108

z dnia 13 sierpnia 1932 r.

(SS. 89/10/1) o kwalifikacjach pracowników komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

W konkursach, ogłaszanych przez zarządy związków komunalnych na stanowiska referendarskie częstokroć stawiany jest warunek posiadania przez kandydatów dyplomu z ukończenia studjów prawniczych na jednym z uniwersytetów.

Ograniczenie takie kwalifikacyj naukowych kandydatów jest niewłaściwe i wskazuje na to, że zarządy związków komunalnych nie doceniają wartości studjów, odbytych na uczelniach innego typu, mogących dać absolwentom przygotowanie teoretyczne do pracy w samorządzie niemniej odpowiednie aniżeli wydziały prawne.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że uwzględniać należy również dyplomy uczelni poświęconych studjom ekonomicznym i naukom społecznym.

Do takich uczelni zaliczyć należy przede wszystkim: Wyższą Szkołę Handlową w Warszawie, posiadającą specjalny wydział samorządowy, Wolną Wszechnicę Polską w Warszawie, Szkołę Nauk Politycznych w Warszawie, sekcję ekonomiczno-polityczną wydziału prawno-politycznego Uniwersytetu Poznańskiego, Wyższe Studium Handlowe w Krakowie, Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu.

Do objęcia zaś stanowisk II kategorii pierwszeństwo winni mieć kandydaci, którzy ukończyli szkoły handlowe, a przede wszystkim absolwenci: Instytutu Nauk Handlowo-Gospodarczych w Wilnie, Szkoły Ekonomicznej w Krakowie, Szkoły Handlowej w Kielcach.

Kandydaci na pisarzy gminnych oraz praktykanci na pracowników urzędów gminnych winni posiadać co najmniej ukończone 6 klas szkół średnich lub równorzędne wykształcenie. Pierwszeństwo ponadto winni mieć kandydaci, którzy obok wymaganego wykształcenia ogólnego posiadają wykształcenie fachowe, nabyte na uczelniach poświęconych studjom samorządowym a więc: na Studium Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, Wydziale Samorządowym Instytutu Nauk Handlowo-Gospodarczych w Wilnie, Studium Handlowem w Krakowie, kursach dla pisarzy gminnych, zorganizowanych przez T. W. S. we Lwowie, kursach dokształcających dla pracowników samorządowych starostwa krajowego w Poznaniu, oraz na kursach organizowanych w różnych okresach czasu przez urzędy wojewódzkie: w Warszawie, Lublinie, Łńcku, Białymstoku i Stanisławowie.

Przewodniczący wydziałów powiatowych powinni interesować się przebiegiem służby praktykantów, zwłaszcza tych, którzy poza wykształceniem ogólnym nie posiadają wykształcenia fachowego wyżej omówionego, oraz dopomagać im w uzupełnieniu ich wiadomości fachowych przez zapewnienie im urlopów i ewentualnej pomocy pieniężnej na wyjazd na odpowiednie kursa dla pracowników komunalnych.

Okólnikiem niniejszym uchyla się jednocześnie ust. 4 okólnika Nr. 2 z dn. 4 stycznia 1929 r. L. SS. 2302 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1380, poz. 8), okólnik Nr. 243 z dn. 5.XI.1929 r. L. SS. 4471/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1392, poz. 17), okólnik Nr. 7 z dn. 15.I.1930 L. SS. 4471/2 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1393, poz. 20) i pismo okólne z dn. 16.IX.1929 L. SS. 3689/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1392, poz. 16).

VII.

Pisma Okólne

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

165.

Pismo Nr. AP. 4/51

z dnia 25 lipca 1932 r.

o poszukiwaniu osób w Z. S. S. R.

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymało wiadomość, że podania składane do starostw w sprawie poszukiwań zaginionych obywateli Rz. P. lub ich krewnych w Z. S. R. R. niejednokrotnie nie zawierają dokładnych danych, dotyczących osoby poszukiwanej, zwłaszcza nie jest podawane imię ojca (t. zw. „otczestwo”), co stanowi znaczną przeszkodę dla sprawniejszego i szybszego załatwiania spraw z tego zakresu przez urzędy konsularne Rz. P.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu), aby w omawianych sprawach poszczególnych osób przekazywanych urzędowi konsularnym Rz. P. w Z. S. R. R., podawane były w miarę możliwości najdokładniejsze dane, dotyczące osób poszukiwanych, a w szczególności zawsze imię ojca.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina postanowienie ust. 4 części I okólnika Nr. 66 z dnia 25 kwietnia 1931 r., w myśl którego korespondencja powiatowych władz administracji ogólnej z urzędami konsularnymi Rz. P. w Z. S. R. R. odbywa się tylko drogą pośrednią przez Ekspedyt Kurjerski M. S. Z.

166.

Pismo Nr. GL. 2 a/3/6

z dnia 3 sierpnia 1932 r.

o szczegółowym podziale czynności w Departamencie IV Techniczno-Budowlanym i w Wydziale Administracyjno-Budowlanym (SB.) Departamentu II Samorządu.

Do

P. Szefa Gabinetu Ministra, P. P. Dyrektorów Departamentów I—IV, P. P. Szefów Biur: Personalnego, Wojskowego i Apropowizacyjnego, P. P. Naczelników Wydziałów, P. Szefa Sekretariatu Ministra, P. P. Urzędników Min. Spraw Wewnętrznych.

Na podstawie § 10 statutu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zatwierdzonego uchwałą Rady Ministrów z dn. 25.VI.1932 r. (M. P. Nr. 148, poz. 182) ustalam tymczasowo szczegółowy podział czynności w Departamencie IV Techniczno-Budowlanym i w Wydziale Administracyjno-Budowlanym („SB”) Departamentu II Samorządu.

1. W sprawie stosowania tego szczegółowego podziału czynności obowiązują postanowienia zawarte w okólniku Nr. 186 z dn. 6.XI.1931 r. w sprawie szczegółowego podziału czynności w Min. Spr. Wewn. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 18, poz. 295) ze zmianami wynikającymi z zarządzeń z dn. 30.VI b. r. i z dn. 5.VII.32 r. Nr. OL. 2 a/3/4 i 5 w sprawie zmiany statutu organizacyjnego Min. Spr. Wewn.

2. Ponadto w miejsce postanowienia ust. 6 w tymże okólniku N. 186 z dn. 6.XI.1931 wprowadzam przepis, że Wydział SB ma ogólny zakres kompetencji we wszystkich sprawach (typowych), dotyczących zagadnień administracyjno-prawnych w zakresie budownictwa; zaś Wydział BB ma taką samą kompetencję w sprawach budownictwa o charakterze techniczno-fachowym.

3. W związku z niniejszym zarządzeniem uchylam postanowienia pktów: 4, 6 i 7 z wyjątkiem 2-ch pierwszych zdań powołanego powyżej zarządzenia z dn. 30.VI.1932 r. Nr. OL. 2 a/3/4 z tem, że w miejsce tych postanowień wchodzi odpowiednie postanowienia załączonego podziału czynności.

SZCZEGÓŁOWY PODZIAŁ CZYNNOŚCI w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

Departament II Samorządu.

Wydział 12. Administracyjno-Budowlany

(znak Wydziału SB.)

opracowuje projekty ustaw, rozporządzeń i zarządzeń o charakterze ogólnym, jako też załatwia sprawy konkretne o przeważającym charakterze administracyjno-prawnym z zakresu Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego; sprawy nadzoru pod względem administracyjno-prawnym nad wykonywaniem zawodu inżynierów, mierniczych przysięgłych i techników; sprawy zrzeszeń technicznych; sprawy uprawnień pod względem prawnym do kierowania robotami budowlanymi; opracowuje pod względem prawnym umowy, oraz inne akta i dokumenty prawne w zakresie Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego.

W szczególności do Wydziału Administracyjno-Budowlanego należą:

- 1) sprawy o charakterze administracyjno-prawnym, dotyczące budowy i użytkowania budynków i urządzeń, podpadających pod postanowienia prawa budowlanego,
- 2) współdziałanie z Ministerstwem Przemysłu i Handlu w sprawach z art. 397 prawa budowlanego i dotyczących budynków zakładów przemysłowych,
- 3) sprawy parcelacji terenów budowlanych, scalanie i przekształcanie działek budowlanych,
- 4) odwołania, zażalenia i t. p., dotyczące orzeczeń władz niższych w sprawach planów zabudowania,
- 5) sprawy przekładania kosztów urządzenia ulic na podstawie art. 174 prawa budowlanego,
- 6) sprawy dotyczące składu osobowego i sprawy dotyczące czynności komisji egzaminacyjnej, przewidzianej w art. 368 prawa budowlanego,
- 7) sprawy uprawnień do kierowania robotami budowlanymi (art. 358 — 371 prawa budowlanego),
- 8) sprawy przepisów wodociągowo-kanalizacyjnych i wogóle sprawy administracyjno-prawne, dotyczące wodociągów i kanalizacji,
- 9) sprawy miejscowych przepisów policyjno-budowlanych,
- 10) sprawy ogólne o charakterze administracyjno-prawnym z zakresu prawa budowlanego i zabudowania osiedli,
- 11) sprawy nadzoru pod względem administracyjno-prawnym nad wykonywaniem zawodu inżynierów i techników,
- 12) sprawy izb inżynierskich,

13) sprawy dotyczące składu osobowego i sprawy dotyczące czynności komisji egzaminacyjnej, przewidzianej w art. 5 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 682) w brzmieniu jednolitem z 28.III.28 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 454),

14) sprawy uprawnień pod względem administracyjno-prawnym mierniczych przysięgłych,

15) sprawy nadzoru pod względem administracyjno-prawnym nad mierniczymi przysięgłymi,

16) sprawy o charakterze prawnym administracyjnym w zakresie przepisów o znakach pomiarowych i mierniczych przysięgłych,

17) opracowanie pod względem prawnym umów i innych aktów o charakterze prywatno-prawnym w sprawach należących do Departamentu IV,

18) opracowanie wniosków do Prokuratury Generalnej w sprawach sądowych, wynikających z zakresu kompetencji Departamentu IV-go,

19) sprawy karne wynikające w związku ze sprawami, należącymi do kompetencji Departamentu IV-go (z wyjątkiem spraw karno-administracyjnych),

20) opracowanie pod względem prawnym orzeczeń wydawanych w Departamencie IV-tym, a dotyczących zatwierdzania planów zabudowania,

21) sprawy dotyczące zażaleń, odwołań, oraz skarg do N. T. A., wynikające z miejscowych przepisów budowlanych, miejscowych przepisów wodociągowo-kanalizacyjnych, oraz statutów miejscowych, dotyczących oczyszczania ulic i wywozu śmieci,

22) skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w sprawach załatwianych w Departamencie IV-tym,

23) opracowanie projektów ustaw i powszechnie obowiązujących rozporządzeń z zakresu kompetencji Departamentu IV-go na podstawie zasad technicznych, opracowanych w Departamencie IV-tym,

24) opracowanie pod względem prawnym zarządzeń o charakterze ogólnym i okólników wydawanych w zakresie kompetencji Departamentu IV-go.

Departament IV Techniczno-Budowlany

Wydział 19. Zabudowania Osiedli.

(znak Wydziału B. O.)

załatwia sprawy planów zabudowania osiedli oraz stronę techniczną w sprawach związanych z planami parcelacji budowlanej, oraz scalania

i przekształcania działek budowlanych; sprawy polityki osiedleńczo-terenowej; sprawy osiedleńczo-mieszkaniowe; rozbudowy miast; pomiarowe; sprawy techniczno-sanitarne.

W szczególności do Wydziału Zabudowania Osiedli należy:

1) udzielanie zezwoleń na wyrób cegły budowlanej nieprzepisowych wymiarów na eksport i na cele specjalne,

2) podstawy techniczne projektów prawodawczych w zakresie zagadnień budowlanych,

3) czuwanie nad techniczną stroną stosowania obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych,

4) techniczna strona przepisów miejscowych,

5) sprawy fachowego nadzoru nad personelem techniczno-budowlanym rządowym i samorządowym,

6) zatwierdzanie rzeczoznawców budowlanych przy Magistracie m. st. Warszawy,

7) sprawy techniczne, związane z uprawnieniami budowlanymi, oraz sprawy dotyczące osób o wykształceniu technicznym, wchodzących w skład komisji egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 368 prawa budowlanego,

8) ewidencja osób, posiadających uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w całym Państwie,

9) sprawy techniczne zawodu majstrów murarskich i ciesielskich,

10) sprawy związane ze szkolnictwem technicznym i zawodowym,

11) rozpatrywanie i zatwierdzanie planów zabudowania m. st. Warszawy, miast położonych przy portach morskich, miast o własnym statucie, oraz miast wydzielonych z powiatu,

12) rozpatrywanie i zatwierdzanie planów zabudowania uzdrowisk uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej,

13) strona techniczna załatwień w sprawach odwołań, dotyczących planów zabudowania miast i osiedli w sprawach parcelacji budowlanej, oraz w sprawach scalania i przekształcania działek budowlanych,

14) opracowywanie technicznych podstaw wszelkiego rodzaju zarządzeń ogólnych, dotyczących planów zabudowania, planów parcelacji budowlanej, oraz planów scalania i przekształcania działek budowlanych,

15) sprawy odstępowania terenów państwowych na cele budownictwa mieszkaniowego,

16) nadzór techniczny nad sporządzaniem i realizowaniem planów: zabudowania osiedli, parcelacji budowlanej, scalania i przekształcania działek budowlanych,

17) sprawy subwencji dla związków samorządowych, sporządzanie planów zabudowania osiedli, oraz planów regionalnych,

18) sprawy polityki osiedleńczo-terenowej w związku z budownictwem mieszkaniowym,

19) sprawy dotyczące finansowania budownictwa mieszkaniowego,

20) nadzór nad gospodarką mieszkaniową związków samorządowych,

21) sprawy gospodarki budowlano-mieszkaniowej instytucji korzystających z pomocy Skarbu Państwa,

22) opracowywanie ze stanowiska techniczno-fachowego ustaw, rozporządzeń i przepisów dotyczących budownictwa mieszkaniowego,

23) zagadnienia ogólne polityki mieszkaniowej,

24) sprawy techniczne związane z wykonywaniem ustawy o mierniczych przysięgłych,

25) sprawy ochrony i utrzymywanie znaków granicznych i w związku z tem udział w Komisjach międzynarodowych do spraw granicznych,

26) sprawy wynikające z ustawy o pomiarach Państwa, prócz spraw wyłączeń,

27) nadzór i kontrola pomiarów szczególnych, wykonywanych przez samorządy dla celów gospodarczych i dla sporządzania planów zabudowania osiedli, planów parcelacji budowlanej, oraz planów scalania i przekształcania działek budowlanych,

28) opracowywanie i wydawanie instrukcji i przepisów w sprawach pomiarów miast i innych osiedli,

29) czynności związane z udziałem w Kongresach mierniczych,

30) sprawy związane ze szkoleniem personelu technicznego w zakresie sporządzania pomiarów i planów pomiarowych miast i innych osiedli.

19a. Referat Techniki Sanitarnej.

(znak literowy BS.)

załatwia sprawy sanitarno-techniczne planowania osiedli, urządzenia sanitarno-techniczne mieszkań, gmachów publicznych, zaopatrywania w wodę, usuwania nieczystości, ochrony czystości powietrza, sprawy sanitarno-techniczne komunikacji.

W szczególności do referatu Techniki Sanitarnej należą:

1) zagadnienia sanitarne z zakresu planowania osiedli,

2) sprawy techniczno-sanitarne z zakresu z zakresu budownictwa:

- a) mieszkań i gmachów publicznych,
- b) lokali przemysłowych,
- c) zakładów użyteczności publicznej;

3) zaopatrzenie ludności w wodę do picia i użytku domowego (wodociągi, źródła i t. d.)

4) usuwanie ścieków i nieczystości (kanalizacja, ustępy i t. d.),

5) walka z kurzem, dymem i wogóle zanieczyszczaniem powietrza w osiedlach,

6) rozpatrywanie, zatwierdzanie projektów wodociagowych i zakładów oczyszczania wody, oraz badanie tych urządzeń przed ich oddaniem do użytku publicznego, w miejscowościach, liczących powyżej 25.000 mieszkańców,

7) rozpatrywanie, zatwierdzanie projektów kanalizacyjnych i zakładów oczyszczania ścieków, oraz badanie tych urządzeń przed ich oddaniem do użytku publicznego we wszystkich miejscowościach bez względu na liczbę mieszkańców,

8) ochrona rzek przed zanieczyszczaniem,

9) sprawy cmentarzy ze stanowiska techniczno-sanitarnego,

10) sprawy sanitarno-techniczne komunikacji lądowej, wodnej i powietrznej,

11) nadzór nad instytucjami, działającymi w zakresie techniki sanitarnej (Polski Instytut Wodociagowo-kanalizacyjny, Stacje doświadczalne i t. d.),

12) sprawy programów szkolenia w dziedzinie techniczno-sanitarnej (lekarze, inżynierowie, kontrolerzy sanitarni i t. d.),

13) udział w zatwierdzaniu i opinjowaniu planów zabudowania i projektów budowlanych z innymi władzami i instytucjami w dziedzinie sanitarnej,

14) współpraca z innymi Ministerstwami, instytucjami naukowymi i społecznymi, w dziedzinie techniki sanitarnej.

Wydział 20. Techniki Budowlanej.

(znak Wydziału B. B.)

prowadzi sprawy ogólnej polityki budowlanej, załatwia sprawy opracowania i zatwierdzania projektów budowlanych; sprawy normalizacji materiałów i konstrukcyj; sprawy materiałów zastępczych, opracowuje techniczne podstawy przepisów budowlanych oraz norm, stosowanych przy oddawaniu dostaw i robót państwowych; załatwia sprawy budowy gmachów państwowych; sprawuje fachowy nadzór nad nimi.

W szczególności do Wydziału Techniki Budowlanej należy:

1) ustalanie szczegółowych programów budowlanych państwowych oraz wydawanie opinii o programach innych budowli,

2) zamawianie szkiców i projektów gmachów państwowych oraz rozpisywanie konkursów architektonicznych,

3) sprawy szkiców i projektów na budowę gmachów państwowych,

4) udział w rozstrzyganiu konkursów architektonicznych,

5) rozpatrywanie i zatwierdzanie projektów gmachów państwowych i użyteczności publicznej,

6) opinie pod względem technicznym odwołań od orzeczeń władz niższych w sprawach budowlanych,

7) wydawanie opinii technicznych przy załatwianiu odwołań w sprawach przemysłowych,

8) studia nad nowymi konstrukcjami oraz normalizacja konstrukcji,

9) badanie, kwalifikowanie i rejestracja oraz normalizacja materiałów budowlanych, zasadniczych i zastępczych,

10) współpraca z Komitetem Normalizacyjnym,

11) ustalanie generalnych programów budowlanych gmachów państwowych,

12) opracowanie państwowego preliminara budowlanego,

13) wyjednywanie, przydział i kontrola kredytów innych resortów,

14) wykorzystywanie kredytów przeznaczonych na bezrobocie,

15) zarządzanie robót,

16) zatwierdzanie przetargów na oddawanie dostaw i robót,

17) zlecanie robót przedsiębiorcom,

18) zarządzenia w sprawie kolaudacji robót,

19) likwidacja umów z przedsiębiorcami,

20) kontrola techniczna robót,

21) restauracja gmachów reprezentacyjnych,

22) zagadnienia ogólnej polityki budowlanej,

23) opracowanie technicznych podstaw, przepisów, norm, instrukcyj, wzorów i t. p., odnoszących się do organizacji i sposobu wykonywania robót,

24) ewidencja postępu państwowych robót budowlanych,

- 25) statystyka kosztów budowy,
- 26) sprawy kosztów robót budowlanych, cen materiałów i robocizny,
- 27) analiza, sprawdzanie i zatwierdzanie kosztorysów budowlanych.

Wydział 21. Zarządu Gmachów i Placów Państwowych.

(znak Wydziału B. Z.)

sprawuje zarząd gmachów i budynków państwowych oraz znajdujących się w zarządzie państwowym; załatwia sprawy przydziału pomieszczeń w tych budynkach; zarządza terenami państwowymi; załatwia sprawy grobownictwa wojennego.

W szczególności do Wydziału Zarządu Gmachów i Placów Państwowych należą:

- 1) opracowywanie fachowo - technicznej strony przepisów, dotyczących zarządu nieruchomości państwowych,
- 2) sprawy inwentaryzacji nieruchomości państwowych, hipotek nieruchomości, nieruchomości po b. Ziemstwach, Radach Opieki Społecznej i Poszlacheckich, oraz nieruchomości pocerkiwnych,
- 3) sprawy administracji nieruchomości państwowych, wydzierżawiania i sprzedaży obiektów,
- 4) sprawy przydziału placów państwowych pod budowę gmachów państwowych,
- 5) sprawy przydziału pomieszczeń w budynkach w porozumieniu z Wydziałem Ogólnym (GB),
- 6) sprawy czynszowe, mieszkań służbowych,
- 7) sprawy związane z wykonaniem art. XXIV Konkordatu,
- 8) opinjowanie spraw przydziału terenów dla budownictwa mieszkaniowego,
- 9) instruowanie urzędów podległych w sprawach dotyczących prowadzenia robót na cmentarzach wojennych.
- 10) sprawy poległych w Polsce żołnierzy obcych armji i opieka nad urządzeniem ich mogił,
- 11) ewidencja mogił i cmentarzy wojennych,
- 12) prowadzenie spraw związanych z ekshumacją mogił i komasacją cmentarzy wojennych,
- 13) sprawy gruntów prywatnych zajętych pod cmentarze wojenne i pretensje właścicieli tych gruntów o odszkodowanie,

14) sprawy związane z urządzeniem polskich cmentarzy wojennych i wznoszeniem pomników ku czci polskich żołnierzy w kraju i zagranicą,

15) sprawy zagranicznych Towarzystw Opieki nad grobami wojennymi.

22. Inspektor Spraw Techniczno-Budowlanych

(znak literowy BJ.)

załatwia pod bezpośrednim nadzorem Dyrektora Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego sprawy związane z bezpośrednią kontrolą władz i organów podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w zakresie kompetencji Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego.

W szczególności do Inspektora dla spraw techniczno-budowlanych należy:

- 1) dokonywanie normalnych t. j. planowych inspekcji władz i organów techniczno-budowlanych, podległych Ministerstwu pod względem ich działalności z zakresu kompetencji Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego,
- 2) instrukcyjno - dydaktyczny nadzór nad działalnością inspekcyjną wojewódzką w granicach zakresu działania Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego,
- 3) ewidencja i wykorzystywanie wyników inspekcyjnych w zakresie działania Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego,
- 4) przewodnictwo w inspekcjach grupowych, wyłanianych ewent. z Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego,
- 5) stawianie wniosków o przeprowadzenie ewent. potrzebnych ministerjalnych inspekcji merytorycznych (specjalnych).
- 6) inicjatywa i przeprowadzanie inspekcji specjalnie zleconych tak merytorycznych jak i organizacyjnych,
- 7) udział w wojewódzkich zjazdach starostów w zakresie kompetencji Departamentu IV-go Techniczno-Budowlanego w zjazdach naczelników wojewódzkich wydziałów, o ile program zjazdu obejmuje sprawy techniczno budowlane,
- 8) sprawy specjalnie zlecone.

U W A G A: w związku ze zmianą numeracji poszczególnych jednostek organizacyjnych otrzymują Nr. porządkowy:

23) Biuro Personalne; 24) Biuro Wojskowe; 25) Biuro Apropowacyjne.

167.

Pismo Nr. SS. 111/28/2

z dnia 6 sierpnia 1932 r.

**o opłacie czynszów za wydzierżawione
związkom komunalnym budynki państwowe.**

Do

*P. P. Wojewodów (z wyjątkiem
śląskiego).*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje niniejszem do wiadomości treść uchwały Rady Ministrów z dn. 25 czerwca 1932 r. w sprawie czynszów za wydzierżawione budynki państwowe, a mianowicie:

1) Czynsz dzierżawny za budynki państwowe, względnie znajdujące się pod zarządem państwowym, wydzierżawione związkom komunalnym na szpitale oraz na cele kulturalno-oświatowe i społeczno-opiekuńcze, może być niższy, a to nawet do wysokości drobnego czynszu (1 zł. rocznie), przyczem w każdym przypadku obciążać będą właściwe związki komunalne koszty remontu kapitalnego, konserwacyjnego i drobnego oraz wszystkie ciężary, wypływające tak z tytułu własności danej nieruchomości, jak i jej użytkowania.

2) Wydzierżawienie przez Skarb Państwa samorządom budynków i mienia, należącego niegdyś do a) ziemstw gubernialnych i powiatowych, b) organizacji i zgromadzeń stanowych, c) gubernialnych „rozporządzielnych komitetów”, d) komitetów gospodarstwa ziemskiego, e) „prikaza” opieki społecznej, f) b. rad. dobroczynności publicznej, b. szkół „cerkiewno-prichodskich, grodzkich, ziemskich naczelnych” i t. p., lub też administrowanych przez wyżej wymienione instytucje terytorjalne — bynajmniej nie przesądza o własności tych obiektów.

To samo odnosi się do innych budynków i mienia, zarządzanego przez Państwo, gdy nie jest znane, czyją własnością są te przedmioty, względnie gdy kwestja ta jest sporna.

3) Wykonanie powyższej uchwały porucza się Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

Odnosnie do pktu 3 uchwały — Ministerstwo zaznacza, iż zgodnie z postanow. art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 21.V.1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479), uprawnienia w tym względzie (wykonanie) Ministra Robót Publicznych przeszły na Ministra Spraw Wewnętrznych.

168.

Pismo Nr. SF. 92/29/1

z dnia 9 sierpnia 1932 r.

**o wyłączeniu niektórych gmin od udziału
we wpływach z dodatków do podatków
państw. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji.**

Do

*P. P. Wojewodów (z wyjątkiem ślą-
skiego).*

Stosownie do art. 43 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.VII 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 586), od 80-groszowego udziału w opłacie monopolowej od spirytusu wyłączone są gminy, które stosownie do postanowień art. 6 ustawy przeciwalkoholowej z dn. 21.III 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423), uchwały w obrębie swych granic całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających więcej, niż 4.5% alkoholu.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o niezwłoczne podanie M-stwu wykazu gmin miejskich i gmin wiejskich z uprawnieniami finansowymi gmin miejskich (art. 72 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu ustawy z dn. 17.III 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 223), które wprowadziły u siebie zakaz sprzedaży napojów alkoholowych wzgl. doniesienie o braku takich gmin na obszarze województwa.

Gminy te począwszy od rozdziału, jaki zostanie dokonany za m-c wrzesień 1932 r. nie będą otrzymywać udziałów w dodatkach do podatków państwowych od spożycia, zużycia wzgl. produkcji, rozdzielanych przez M. S. Wewn. na podstawie art. 10 powołanej wyżej ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi również, aby Pan Wojewoda zwrócił uwagę wydziałom powiatowym na podległym Panu Wojewodzie obszarze, aby ze swej strony, jako wykonujące przepisy ust. 6 art. 10 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, zaniechały wypłaty udziałów z otrzymywanych z M. S. Wewn. kwot z dodatków do podatków państw. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji tym gminom wiejskim, które wprowadziły u siebie zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, a to również począwszy od rozdziału, jaki przekazany zostanie powiatowym związkom komunalnym za m-c wrzesień 1932 r.

169.

Pismo Nr. Wojsk. A. 1/2/4

z dnia 11 sierpnia 1932 r.

o wypełnianiu rubryk Nr. 10 i 11 w rejestrach 18 letnich i spisach poborowych (zawód cywilny i wykształcenie).

*Do**P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

W związku z rozpoczęciem rejestracji 18-letnich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ko-

munikuję, że zarządzenie zawarte w piśmie okólnem z dn. 4.IX.1931 r. Nr. Wojsk. 1191/2, a dotyczące zaniechania wypełnienia rubryk Nr. 10 i 11 rejestrów i spisów poborowych (zawód i wykształcenie) obowiązuje nadal i w roku bieżącym.

Zechcą Panowie Wojewodowie (Pan Komisarz Rządu) wydać w myśl niniejszego pisma ze swej strony stosowne zarządzenie podległym władzom i organom samorządowym powołanym do prowadzenia rejestrów 18-letnich.